

บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
ของกิจการบริการส่วนตำบลชุมชนเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

เจ้าสิบโทสมศักดิ์ เกียรติศรี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคามอุดรธานี

พุทธศักราช ๒๕๕๓

บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร
จังหวัดยโสธร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2556

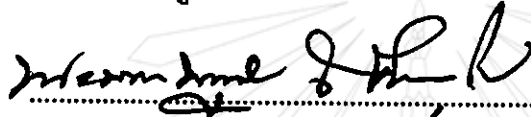
ROLES IN WORK PERFORMANCE OF CIVIL VOLUNTEERS FOR
DISASTER PREVENTION OF KHUM NGOEN SUB-DISTRICT
ADMINISTRATION ORGANIZATION, MUEANG DISTRICT,
YASOTHON PROVINCE

SERGEANT MAJOR 2ND CLASS SOMSAK SEKSIRI

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2556 (2013)

หัวข้อสารนิพนธ์ : บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร
จังหวัดยโสธร
ชื่อนักศึกษา : จำลิมโท สมศักดิ์ เต็กศิริ
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ไพรัช พันชมภู
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์

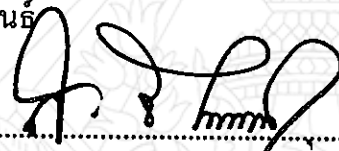
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(พระมหาบุญศรี ภาณวฑูโต, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร.ไพรัช พันชมภู)

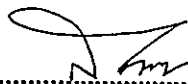
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์)

วรวุฒิ มุขสิน

กรรมการ

(ดร.วรวุฒิ มุขสิน)

กรรมการ

(ดร.สมชาย วรณล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Roles in Work Performance of Civil Volunteers for Disaster
Prevention of Khum Ngoen Sub-district Administration
Organization, Mueang District, Yasothon Province

Student's Name : SM 2 Somsak Seksiri

Department : Government

Advisor : Dr.Phairat Phuenchomphoo

Co- Advisor : Dr.Suwat Jitjun

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in
Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P.S. Nānavuddho Acting Dean of Graduate School
(Phramaha Boonsri Nānavuddho, Asst.Prof.Dr.)

Thematic Committee

S. Chaimusik Chairman
(Assistant Professor (Emeritus) Dr.Sukit Chaimusik)

P. Phuenchomphoo Advisor
(Dr.Phairat Phuenchomphoo)

Suwat Jitjun Co- Advisor
(Dr.Suwat Jitjun)

Worabhuri Moolsin Member
(Dr.Worabhuri Moolsin)

Somchai Wanlu Member
(Dr.Somchai Wanlu)

หัวข้อสารนิพนธ์	: บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
ชื่อนักศึกษา	: จำสิปโท สมศักดิ์ เต็กศิริ
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.ไพรัช พันชมภู
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์
ปีการศึกษา	: 2556

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร, 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน, และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตพื้นที่ตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จำนวนทั้งสิ้น 150 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 109 คน โดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test , และ F-test (One way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1) บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากสามด้าน และอยู่ในระดับปานกลางหนึ่งด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ และด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3) ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เรียงจากความถี่สูงไปหาต่ำ สามอันดับแรก ได้แก่ 1) อปพร.ควรแสดงบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบอุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น โดยรวดเร็วเพื่อลดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน 2) อปพร.ควรแสดงบทบาทในการรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ที่จัดงานทั่วไป ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น และ 3) อปพร.ควรแสดงบทบาทในการสงเคราะห์ผู้ประสบ อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ตามลำดับ

Thematic Title : Roles in Work Performance of Civil Volunteers for Disaster Prevention of Khum Ngoen Sub-district Administration Organization, Mueang District, Yasothon Province

Student's Name : Sergeant Major 2nd Class Somsak Seksiri

Department : Government

Advisor : Dr.Phairat Phuenchomphoo

Co-Advisor : Dr.Suwat Jitjun

Academic Year : B.E. 2556 (2013)

ABSTRACT

The specific objectives of this research were: 1) to conduct the study on civil volunteers' roles in work performance for Khum Ngoen Sub-district Administration Organization's disaster prevention in Yasothon province's Mueang district, 2) to compare their roles in work performance for its disaster prevention in the above sub-district administration organization, resting upon their different genders, ages and work experiences and 3) study their suggestions on their roles in work performance in its disaster prevention here. The population employed for carrying out the research comprised 150 civil volunteers in its authorized area, earning the sampling group of 109 subjects by using Taro Yamane's formulae. The instrument used for collecting data was Likert-type questionnaires containing twenty questions, each of which was endowed with the reliability for the whole version amounting to 0.85. The statistics utilized for computing data encompassed percentage, arithmetic mean, standard deviation. Those exploited for testing hypotheses extended to t-test and F-test (One-way ANOVA).

The research's results revealed the following findings:

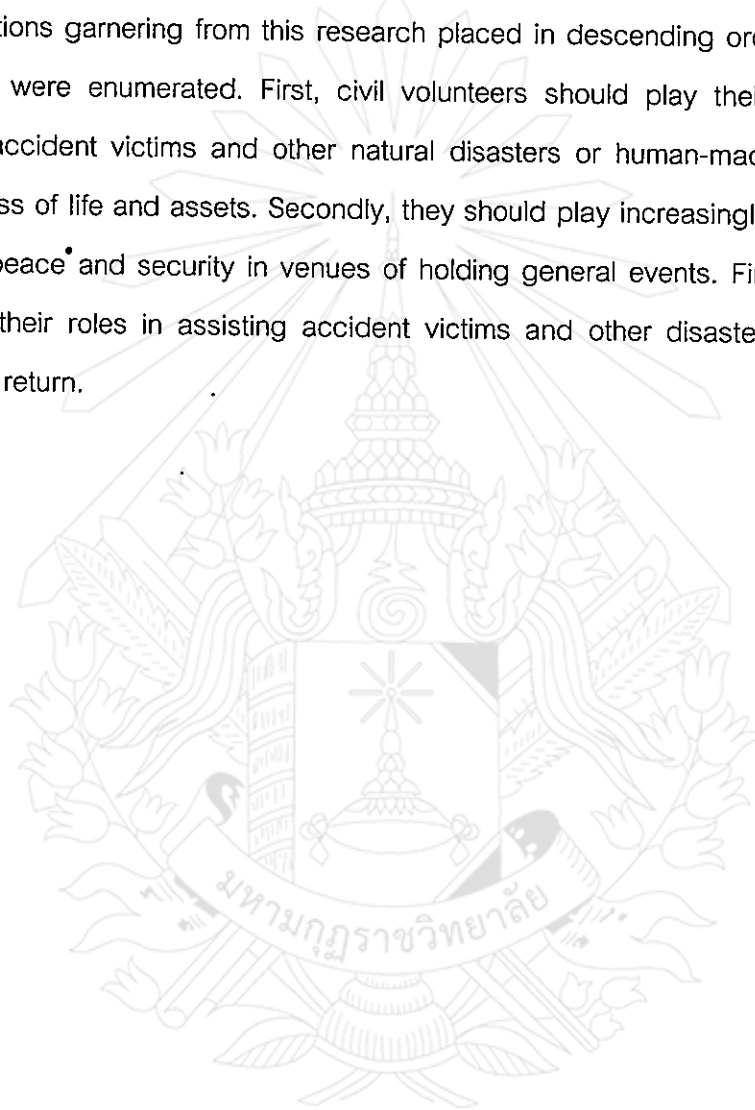
1. Civil volunteers' roles in work performance for Khum Ngoen Sub-district Administration Organization's disaster prevention in Yasothon province's Mueang district were rated above average. When taking a single aspect into consideration, three aspects were also scored above average and another proved average. All of them placed in descending orders of arithmetic means included aspects of: 1) keeping law

and order in its authorized area, 2) preventing and mitigating natural disasters, 3) giving assistance to victims and 4) distributing emergency welfares to the victims.

2. The comparative results showed that civil volunteers with different genders, ages and work experiences played exactly the same roles in work performance for its disaster prevention, thereby not being in conformity with the reformulated hypotheses.

3. Suggestions garnering from this research placed in descending order of first three frequencies were enumerated. First, civil volunteers should play their roles in urgently helping accident victims and other natural disasters or human-made acts in order to reduce loss of life and assets. Secondly, they should play increasingly stronger roles in keeping peace and security in venues of holding general events. Finally, they should also play their roles in assisting accident victims and other disasters without having anything in return.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และคณาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้การคำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ไพรัช พื้นชมพู อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่เมตตาและกรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข ทำให้สารนิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ ดร.วรภุรี มูลสิน และ ดร.สมชาย วรณกุล กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำตรวจสอบแก้ไขอันเป็นประโยชน์ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ ว่าที่ ร้อยตรี พิชิต กันยาวรรณ ร.ต.อ. ณัฐภัทร เสมมานู และ พ.ต.ท. ปรีชา เนติวัชรเวช ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัยทำสารนิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ทำให้สารนิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณบุคคลที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วยคุณพ่อ คุณแม่ อันเป็นที่เคารพรักยิ่ง และครอบครัว ที่เป็นกำลังใจอันสำคัญอย่างยิ่ง และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

คุณค่า และประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา ครู และอาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอนให้มีสติปัญญาและคุณธรรมเครื่องชี้นำความสำเร็จในชีวิต

จำลองโท สมศักดิ์ เคิกศิริ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน	15
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล	19
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน	25
2.5 สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่วิจัย	36
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	47
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47

3.2	เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	48
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
3.4	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	49
3.5	การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล	51
3.7	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	53
บทที่ 4	การวิเคราะห์ข้อมูล	55
4.1	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
4.2	ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
4.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
5.1	สรุปผล	83
5.2	อภิปรายผล	87
5.3	ข้อเสนอแนะ	95
บรรณานุกรม		99
ภาคผนวก		103
ภาคผนวก ก	รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	104
ภาคผนวก ข	หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ	106
ภาคผนวก ค	แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย	110
ภาคผนวก ง	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	116
ภาคผนวก จ	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	118
ภาคผนวก ฉ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	120
ประวัติผู้วิจัย		122

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	57
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	57
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน	58
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับบทบาทใน การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหาร ส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวมและรายด้าน	59
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับบทบาทใน การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหาร ส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัยในเขตพื้นที่ โดยรวมและรายข้อ	60
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับบทบาทใน การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การ บริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือ แก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่โดยรวมและรายข้อ	61
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับบทบาทใน การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การ บริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบใน เขตพื้นที่ โดยรวมและรายข้อ	62
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับบทบาทใน การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การ บริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ ผู้ประสบภัยโดยรวมและรายข้อ	63
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาท ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การ บริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตามเพศ	64
ตารางที่ 4.10	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของ	

	อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตามเพศ	64
ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาท ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามเพศ	65
ตารางที่ 4.12	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามเพศ	65
ตารางที่ 4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาท ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามเพศ	66
ตารางที่ 4.14	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามเพศ	66
ตารางที่ 4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาท ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ จำแนกตามเพศ	67
ตารางที่ 4.16	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ จำแนกตามเพศ	67
ตารางที่ 4.17	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาท ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย จำแนกตามเพศ	68
ตารางที่ 4.18	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย พื้นที่ จำแนกตามเพศ	68
ตารางที่ 4.19	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาท	

	ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การ บริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวมจำแนกตามอายุ	69
ตารางที่ 4.20	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุม เงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตามอายุ	69
ตารางที่ 4.21	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาท ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การ บริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือ แก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามอายุ	70
ตารางที่ 4.22	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุม เงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขต พื้นที่ จำแนกตามอายุ	70
ตารางที่ 4.23	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาท ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การ บริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบใน เขตพื้นที่ จำแนกตามอายุ	71
ตารางที่ 4.24	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุม เงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ จำแนกตาม อายุ	71
ตารางที่ 4.25	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาท ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การ บริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ ผู้ประสบภัย จำแนกตามอายุ	72
ตารางที่ 4.26	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุม เงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย จำแนกตามอายุ	72
ตารางที่ 4.27	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาท ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การ บริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน	73
ตารางที่ 4.28	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงาน	

	ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	73
ตารางที่ 4.29	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน	74
ตารางที่ 4.30	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	74
ตารางที่ 4.31	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	75
ตารางที่ 4.32	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	75
ตารางที่ 4.33	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	76
ตารางที่ 4.34	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	76
ตารางที่ 4.35	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	77
ตารางที่ 4.36	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน	

	เงิน อำเภอมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน	77
ตารางที่ 4.37	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาท ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การ บริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน	78
ตารางที่ 4.38	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุม เงิน อำเภอมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการ ทำงาน	78
ตารางที่ 4.39	แสดงจำนวนความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบล ชุมเงิน อำเภอมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยในเขตพื้นที่	79
ตารางที่ 4.40	แสดงจำนวนความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุม เงิน อำเภอมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่	80
ตารางที่ 4.41	แสดงจำนวนความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุม เงิน อำเภอมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขต พื้นที่	81
ตารางที่ 4.42	แสดงจำนวนความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุม เงิน อำเภอมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย	81

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพประกอบที่ 2.1 ระดับความต้องการของคนตามทฤษฎีของมาสโลว์	16
ภาพประกอบที่ 2.2 เปรียบเทียบทฤษฎี X และ Y	18
ภาพประกอบที่ 2.3 แสดงโครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	25
ภาพประกอบที่ 2.3 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	46

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สาธารณภัย (Disaster) หมายถึง ภัยหรืออันตรายที่เกิดขึ้นกับคนหมู่มาก ในทุกเวลาหรือทุกสถานที่ อาจเกิดขึ้นอย่างกะทันหันหรือค่อย ๆ เกิดขึ้นก็ได้ มีทั้งภัยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และเกิดขึ้นจากมนุษย์ การเกิดอัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาด ในสัตว์ โรคระบาดในสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช รวมถึงอุบัติเหตุ เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตทรัพย์สิน และสิ่งอื่นๆ อย่างรุนแรง สาธารณภัยจึงเป็นสิ่งที่รัฐจะต้องดำเนินการหาวิธีการป้องกันและลดระดับความรุนแรงของภัยที่เกิดขึ้นโดยเร็วพร้อมกับให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยอย่างเร่งด่วน ด้วยการเข้าคลี่คลายหรือลดระดับความรุนแรงของภัย ให้เข้าสู่ภาวะปกติ โดยเร็วรวมถึงการฟื้นฟูบูรณะสิ่งที่เสียหายและเยียวยาสภาพร่างกายและจิตใจของประชาชน ผู้ประสบภัยให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว¹

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นถือได้ว่าเป็นหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมีบทบาท ภารกิจในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาภัยในพื้นที่รับผิดชอบภายใต้กฎหมายที่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง มีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่นและมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัด และผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น (ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดเมืองพัทยา) เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น รับผิดชอบ และปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตนและมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน

¹ <http://www.ipesp.ac.th/learning/supitcha/html/B1-1-2.html>.

จากข้อมูลการเกิดสาธารณภัย ในจังหวัดยโสธร ระหว่างปี 2550 –2555 พบว่า สถิติการเกิดสาธารณภัยเรียงตามลำดับความถี่ของการเกิดภัยดังนี้ คือ ภัยจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน จำนวน 2,395 ครั้ง ภัยจากอุทกภัย วาตภัย / โคลนถล่มจำนวน 78 ครั้ง, ภัยจากปัญหาภัยแล้ง/ไฟป่า จำนวน 93 ครั้ง ภัยจากอัคคีภัย จำนวน 29 ครั้ง , ภัยจากโรคระบาดสัตว์ จำนวน 75 ครั้ง, โรคระบาดในมนุษย์จำนวน 15 ครั้ง ฯลฯ²

จากสถิติการเกิดสาธารณภัยดังกล่าว หน่วยงานที่สามารถปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วที่สุด คือองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุด และการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจะมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น ก็มาจากการได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานระดับจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียงและองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งต้องให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตจังหวัดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผู้วิจัย ในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแผนพัฒนาหรือปรับปรุงการให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

² สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดยโสธร, สรุปรายงานประจำปี 2555 , (อัคร์สำเนา).

1.3.1 อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีเพศ ต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

1.3.2 อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีอายุ ต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

1.3.3 อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จำนวน 150 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่
2. ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่
3. ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่
4. ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ พื้นที่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีเพศ อายุ และ ประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

1.5.4 ทำให้ได้ข้อเสนอเทคโนโลยีไปใช้ปรับปรุงบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

บทบาทในการปฏิบัติงาน หมายถึง การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ พฤติกรรมที่ผู้อยู่ในตำแหน่ง ได้ปฏิบัติหรือแสดงออกมาให้เห็น หรือพฤติกรรมที่คาดหวังโดยกลุ่มคนหรือสังคมว่าผู้ที่อยู่ใน สถานภาพต่างๆ จะปฏิบัติอย่างไร เพื่อทำหน้าที่ให้คู่สัมพันธ์มีการกระทำระหว่างกันทางสังคมได้ รวมทั้งสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้

อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน(อปพร) หมายถึง อาสาสมัครที่เกิดขึ้นถูกต้องตาม กฎหมาย พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 มาตรา 26 ซึ่งกำหนดให้จัดตั้งหน่วย อปพร. ขึ้นทุกอำเภอ และเขตในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนภาคราชการในการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีได้หวังผลประโยชน์ตอบแทนเป็นผู้เสียสละทั้งเวลาและกำลัง กาย เรียกชื่อย่อว่า อปพร. ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การ บริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยงานราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งมี ฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 มีชื่อย่อเป็นทางการว่า อบต. ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หมายถึง บทบาท ในการทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ใน 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ หมายถึง บทบาทในการทำหน้าที่ใน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดทั้งในสัตว์บกและสัตว์น้ำ การระบาดของของศัตรูพืช อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจาก ธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น

2) ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ หมายถึง บทบาทในการทำ หน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยอันได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาด ในมนุษย์ โรคระบาดทั้งในสัตว์บกและสัตว์น้ำ การระบาดของของศัตรูพืช อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิด จากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น

3) ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ หมายถึง บทบาทในการทำหน้าที่ในการรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ที่จัดงานทั่วไป การรักษาความสงบและความปลอดภัยในวัดที่จัดงาน การรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ราชการ การรักษาความสงบและความปลอดภัยในชุมชน และการระงับการทะเลาะวิวาทในกรณีต่างๆ

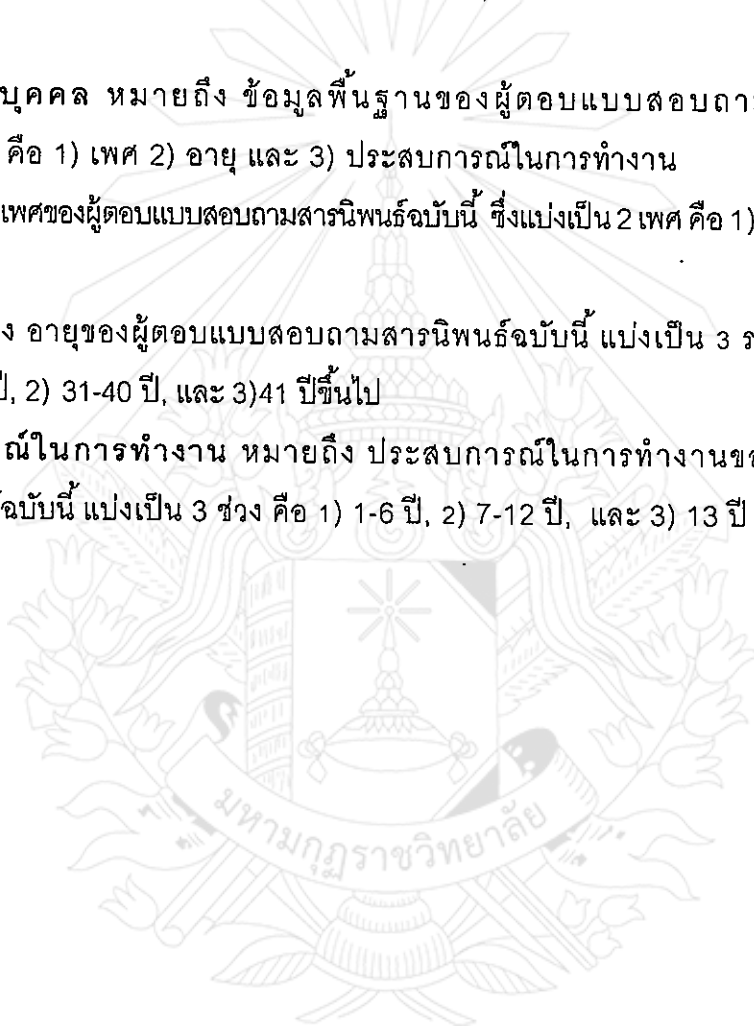
4) ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย หมายถึง บทบาทในการทำหน้าที่ในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยอันเกิดจาก อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดทั้งในสัตว์บกและสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ 1) เพศ 2) อายุ และ 3) ประสบการณ์ในการทำงาน

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งแบ่งเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ระดับช่วงอายุ คือ 1) ไม่เกิน 30 ปี, 2) 31-40 ปี, และ 3) 41 ปีขึ้นไป

ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ 1) 1-6 ปี, 2) 7-12 ปี, และ 3) 13 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอเนื้อหาตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- 2.5 สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่วิจัย
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

สุพัตรา สุภาพ ได้กล่าวถึงสภาพและบทบาท (Status and Role) ว่า “เป็นการที่เรากำหนดเรียกบุคคลหนึ่งว่าเป็นข้าราชการหรือตำแหน่งใด ๆ นั้น เป็นการเรียกตามสถานภาพ (Status) ของผู้นั้น สถานภาพจะเป็นตำแหน่งที่ได้จากการเป็นสมาชิกของกลุ่มเป็นสิทธิหน้าที่ทั้งหมดที่บุคคลนั้นมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรในสังคม สถานภาพเป็นสิ่งเฉพาะบุคคลซึ่งทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากผู้อื่น และมีอะไรเป็นเครื่องหมายของตนเอง”¹

ประภาส ศิลปรัศมี ได้สรุปว่า “บทบาทจะหมายถึง แบบแผนของพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งดำรงอยู่ในสังคม โดยแบบแผนดังกล่าวจะสืบเนื่องเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานหรือขนบธรรมเนียมประเพณี

¹ สุพัตรา สุภาพ, สังคมวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522), หน้า 52.

ทางสังคมอย่างแนบแน่น ดังนั้น แบบแผนของพฤติกรรมมนุษย์จึงเกี่ยวเนื่องกับสิทธิและหน้าที่ตามตำแหน่งทางสังคม คาดหวังหรือกำหนดไว้นั่นเอง"²

สงวนศรี วิรัชชัย ได้อธิบายไว้ว่า "ถ้าพิจารณาลักษณะของบทบาทที่ปรากฏอยู่ในสังคมให้ลึกซึ้งแล้ว จะพบบทบาทอยู่หลายลักษณะ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทตามที่กำหนด (Prescribed Role) หมายถึง บทบาทที่สังคม กลุ่มหรือองค์กร กำหนดไว้ว่าเป็นรูปแบบของพฤติกรรมประจำตำแหน่งต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคม กลุ่มหรือองค์กรนั้นๆ เช่น ข้อกำหนดที่ว่าข้าราชการต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งการ โดยชอบ เป็นต้น

2. บทบาทที่ผู้อื่นคาดหวัง (Expected Role) หมายถึง บทบาทหรือรูปแบบของพฤติกรรม ที่ผู้เกี่ยวข้องคาดหวังว่าผู้อยู่ในตำแหน่งจะถือปฏิบัติ บทบาทที่ผู้รับความคาดหวังนี้มักจะสอดคล้อง กับบทบาทที่กำหนด แต่ในบางครั้งบทบาทที่ผู้เกี่ยวข้องคาดหวังอาจจะไม่ตรงกับบทบาทที่กำหนดไว้ ก็ได้ เพราะคนบางคนอาจมีการคาดหวังมากกว่าหรือน้อยกว่าข้อกำหนดที่ตนได้รับทราบ

3. บทบาทตามความคิดของผู้อยู่ในตำแหน่ง (Subjective Role) หมายถึง รูปแบบของพฤติกรรม ที่บุคคลผู้อยู่ในตำแหน่งคิด และเชื่อว่าเป็นบทบาทของตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่ เช่น ผู้บังคับบัญชาคิดว่าตนมี หน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา แต่ไม่ต้องใส่ใจกับปัญหาส่วนตัวของผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้น บทบาทของผู้อยู่ในตำแหน่งอาจจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับบทบาทที่กำหนด และอาจจะ ตรงหรือไม่ตรงกับบทบาทที่ถูกคาดหวังก็ได้

4. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Enacted Role) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้อยู่ในตำแหน่งได้ปฏิบัติหรือ แสดงออกมาให้เห็น ซึ่งมักจะเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับบทบาทตามความคิดของเจ้าตัวผู้อยู่ใน ตำแหน่ง แต่ก็อาจมีกรณีที่บุคคลแสดงพฤติกรรมการคาดหวังต่อผู้อื่นต่างๆ ที่บทบาทนั้นไม่ตรงกับ บทบาทตามความคิดของตนก็ได้

5. บทบาทที่ผู้อื่นรับรู้ (Perceived Role) หมายถึง รูปแบบพฤติกรรมที่ผู้อื่นได้รับทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติบทบาทของผู้อยู่ในตำแหน่ง ซึ่งโดยธรรมชาติการรับรู้นั้นคนเราจะมีการเลือกที่จะรับรู้ และอาจ มีการรับรู้ที่ผิดพลาดไปจากความเป็นจริงได้ด้วย อิทธิพลจากประสบการณ์และสถานการณ์หลาย ๆ อย่าง ดังนั้นเมื่อผู้อยู่ในตำแหน่งปฏิบัติบทบาทโดยแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ผู้ที่ได้พบเห็นอาจรับรู้ พฤติกรรมหรือบทบาทนั้นในทางที่แตกต่างกันไป และอาจแตกต่างไปจากบทบาทตามความคิดของ ผู้อยู่ในตำแหน่งด้วย"³

² ประภาส ศิลปรัศมี, บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของคณะทำงานสนับสนุนการ ปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล, (กรุงเทพมหานคร : กรมการพัฒนาชุมชน, 2529), หน้า 14.

³ สงวนศรี วิรัชชัย, จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ศึกษาพรการพิมพ์, 2537), หน้า 27.

ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า "บทบาท" หมายถึง "การทำทำตามบท การร่ำ ตามบท โดยปริยาย หมายความว่า การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู"⁴

ปรัชญา เวสารัชช ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า "บทบาท หมายถึง ความคาดหวังว่าผู้สวมสถานะหรือผู้ดำรงตำแหน่งหนึ่งๆ จะมีพฤติกรรมอย่างไร และบทบาทนี้อาจจะเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือมิได้เขียนไว้ก็ได้ แต่บทบาทหนึ่งๆ มักจะสอดคล้องไปกับตำแหน่งหนึ่งๆ เช่น คนส่วนใหญ่คาดหวังว่าผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ต้องทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม เจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ต้องยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นต้น"⁵

งามพิศ สัตย์สงวน ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า "บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่คาดหวังโดยกลุ่มคนหรือสังคมว่าผู้ที่อยู่ในสถานภาพต่างๆ จะปฏิบัติอย่างไร เพื่อทำหน้าที่ให้คู่สมพันธ์มีการกระทำระหว่างกันทางสังคมได้ รวมทั้งสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้ เช่น พ่อแม่ต้องเลี้ยงดูลูก ส่งเสียให้เล่าเรียน อบรมสั่งสอนให้ความรู้ความเอ็นดู เป็นต้น"⁶

ณรงค์ เส็งประชา ได้กล่าวถึงความหมายของบทบาท ไว้ว่า "บทบาท คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสถานภาพ"⁷

จุมพล นิมพานิช ก็ได้กล่าวว่า "บทบาท หมายถึง พฤติกรรมหรือการปฏิบัติของคนที่เป็นเจ้าของสถานภาพนั้น"⁸

ชุดา จิตพิทักษ์ ได้กล่าวไว้ว่า "โดยทั่วไปในบทบาทอาจพิจารณาได้ 2 ความหมาย ดังนี้

1. ความหมายแรกพิจารณาในด้านโครงสร้างทางสังคม บทบาท หมายถึง ตำแหน่งทางสังคมที่เรียกต่าง ๆ ซึ่งแสดงลักษณะโดยสมบัติและกิจกรรมของบุคคลที่ครองตำแหน่งนั้น ซึ่งลักษณะนี้ บทบาทจะมีความใกล้เคียงกับสถานภาพมากเป็นรูปการที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานภาพตำแหน่งฐานะที่เรียกและมีบทบาทตามฐานะนั้น ๆ ด้วย

⁴ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ จำกัด, 2546), หน้า 459.

⁵ปรัชญา เวสารัชช, พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของการเมืองไทย, พิมพ์ครั้งที่ 4, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532), หน้า 7.

⁶งามพิศ สัตย์สงวน, สังคมและวัฒนธรรม, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537), หน้า 61-76.

⁷ณรงค์ เส็งประชา, มนุษย์กับสังคม, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2538), หน้า 136.

⁸จุมพล นิมพานิช, มนุษย์กับสังคม, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2540), หน้า 227-306.

2. การแสดงบทบาทหรือการกระทำต่อกัน หรือปฏิสัมพันธ์ทางสังคม(Social Interaction) เป็นผลเนื่องมาจากการกระทำอย่างมีแบบแผน โดยผ่านการเรียนรู้มาก่อนว่าในสถานการณ์เช่นใด ตนควรจะต้องประพฤติปฏิบัติอย่างไร ในลักษณะนี้ บทบาทก็คือ ความคาดหวัง (Expectation) ที่บุคคลอื่น คาดไว้ว่าบุคคลในตำแหน่งหนึ่งควรจะกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งทางสังคมตามที่ บุคคลนั้นดำรงอยู่เสมอ”⁹

โสภา ชูพิกุลชัย ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า “บทบาท หมายถึง การแสดงออกหรือการทำหน้าที่ของบุคคล ซึ่งสมาชิกคนอื่นของสังคมมุ่งหวังให้เขากระทำภายใต้สถานการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่ง โดยถือฐานะและหน้าที่ทางสังคมของบุคคลนั้นเป็นมูลฐาน เป็นต้นว่า บทบาทของพ่อแม่ ลูก สามีหรือภรรยา บทบาทนี้ทำให้คนในสังคมสามารถคาดคะเนพฤติกรรมของบุคคลอื่นรู้ว่าบุคคลอื่นต้องการอะไรจากตน ทำให้เกิดประโยชน์ในการที่จะทำงานร่วมกันเป็นทีม บุคคลที่ละเมิดกฎสังคม ก่อให้เกิดปัญหาสังคม บุคคลนั้นไม่อาจจะอยู่ในสังคมนั้นได้”¹⁰

พัทธยา สายหู ได้อธิบายบทบาทหน้าที่ไว้ว่า “บทบาทหน้าที่ คือ สิ่งที่ทำให้เกิดความเป็นบุคคล ซึ่งเปรียบเทียบได้เสมือนบทของตัวละครที่กำหนดให้ผู้แสดงในละครเรื่องนั้น เป็นตัวละครอะไร มีบทบาทที่จะต้องแสดงอย่างไร ถ้าแสดงผิดบทบาทหรือไม่สมบทบาทก็อาจถูกเปลี่ยนตัวไม่ให้เห็นไปเลยในความหมายเช่นนี้ บทบาทก็คือการกระทำต่าง ๆ ที่บทกำหนดให้แสดงต้องทำตราบใดที่ยังอยู่ในบทนั้น ๆ”¹¹

จากทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของตนเองภายใต้กฎระเบียบที่วางไว้ล่วงหน้า บุคคลจะต้องทราบว่าจะทำอะไรอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์สิ่งใด ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในสังคมนั้น ๆ รวมทั้งการแสดงออกในหน้าที่หรือตำแหน่งที่ดำรงอยู่ด้วย

เดโช สนวนานนท์ ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทว่า “การสวมบทบาทใดนั้นจะต้องประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. ต้องรู้ถึงสถานะของตนเอง
2. คำนึงถึงพฤติกรรมที่ควรแสดงในสถานการณ์ต่างๆ ว่าควรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของตน
3. คำนึงถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ

⁹ชูดา จิตพิทักษ์,- สังคมวิทยาและวัฒนธรรมไทย, - พิมพ์ครั้งที่ 2,- (สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2528), หน้า 66.

¹⁰โสภา ชูพิกุลชัย และคณะ, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญาวิทยา และงานยุติธรรม 2540, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540), หน้า 22.

¹¹พัทธยา สายหู, กลไกของสังคม, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), หน้า 68.

4. รู้จักประเมินผลการแสดงบทบาทของตนเอง”¹²

สุชา จันท์เอม ได้กล่าวถึง บทบาท (Role) ไว้ว่า “บทบาทของบุคคลขึ้นอยู่กับสภาพของบุคคลนั้นด้วย เช่น บทบาทของนายกรัฐมนตรี บทบาทของรัฐมนตรี ตลอดจนบทบาทของบุคคลทั่วไป เช่น ครู อาจารย์ บิดา มารดา แม่บ้านคนรับใช้ แพทย์ พยาบาล เป็นต้น บุคคลจะมีบทบาทที่มีประสิทธิภาพเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น บุคลิกภาพที่เหมาะสม การอบรมที่ได้รับมา ความพอใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สภาพจิตใจ แรงจูงใจ และอื่นๆ ในบางกรณีเราจะพบว่าบุคคลที่เป็นทั้งพ่อบ้าน แม่บ้าน และอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย ต้องรับผิดชอบหลาย ๆ ด้าน อาจจะมีความยุ่งยากขัดแย้งในงานที่ต้องปฏิบัติ”¹³

จำนง อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ กล่าวว่า “บทบาทเป็นสิ่งที่ควบคู่กับสถานภาพ เป็นโครงสร้างของสังคมเป็นนามธรรมที่อยู่ในความคิดความเข้าใจร่วมกันของสังคม ส่วนบทบาทเป็นพฤติกรรมที่เห็นได้ เป็นการกระทำของบุคคลตามสถานภาพที่ตนดำรงอยู่”¹⁴

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกตามสถานภาพของตน และบทบาทของบุคคลย่อมเป็นไปตามสถานภาพของบุคคลนั้นซึ่งบทบาทของแต่ละคนอาจแตกต่างกันไปตามนิสัย ความคิด ความสามารถ สภาพจิตใจ และร่างกายของแต่ละบุคคล และบทบาทจะมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงได้ตามบรรทัดฐานทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

จากความหมายของบทบาทข้างต้นพอสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง แบบแผนของพฤติกรรมของมนุษย์ที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคม โดยแบบแผนของบทบาทดังกล่าวจะสืบเนื่องและเกี่ยวข้องกับลักษณะส่วนบุคคล ทัศนคติต่อพฤติกรรม บรรทัดฐาน ขนบธรรมเนียมประเพณี และแรงกดดันทางสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ย่อมมีบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน โครงการผลิตปุ๋ยชีวภาพให้แก่ราษฎรในพื้นที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

2.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

นงเยาว์ ปิฎกัธต์ ได้กล่าวถึงทฤษฎีบทบาทโดยสรุปความหมายมาจากแนวคิดของโคเฮน (Kohen) ไว้ว่า “การที่สังคมกำหนดเฉพาะเจาะจงให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทใดบทบาทหนึ่งนั้น

¹²โดไซ สนวนานนท์, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2518), หน้า 104.

¹³สุชา จันท์เอม, จิตวิทยาทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2539), หน้า 241.

¹⁴จำนง อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ, สังคมวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2534),

เรียกว่า เป็นบทบาทที่ถูกกำหนด ถึงแม้ว่าบุคคลมิได้ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทที่สังคมกำหนดให้ ส่วนบทบาทที่ปฏิบัติจริง หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงหรือปฏิบัติออกมาจริงตามตำแหน่งของเขา ความไม่ตรงกันของบทบาทที่ถูกกำหนดกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงนั้นอาจมีสาเหตุมาจากสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. บุคคลขาดความเข้าใจในบทบาทที่สังคมต้องการ
2. ความไม่เห็นด้วยหรือไม่ลงรอยกับบทบาทที่ถูกกำหนด
3. บุคคลไม่มีความสามารถที่จะแสดงบทบาทนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ”¹⁵

นางเยาว์ ปิฎกัรัชต์ ได้กล่าวถึงทฤษฎีบทบาทโดยสรุปความหมายมาจากแนวคิดไว้ว่า “บทบาทเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติจริงหรือบทบาทที่เป็นจริง ซึ่งจะต้องประกอบสิ่งต่อไปนี้

1. การรู้จักตนเองตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. พฤติกรรมตามสถานการณ์ที่กำหนดให้จะต้องมีความเหมาะสมกับการส่งเสริมฐานะของตนเอง
3. ภูมิหลังของการกระทำที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นนั้น ควรเป็นแบบอย่างเพื่อให้การกระทำบางอย่าง เป็นไปตามแนวทางที่ต้องการ
4. การประเมินการกระทำตามบทบาท สามารถดำเนินการด้วยตนเองหรือโดยบุคคลอื่นๆ”¹⁶

ประมวล รัตนวงศ์ ได้กล่าวถึงทฤษฎีบทบาทไว้ว่า “ฐานะตำแหน่งและบทบาททางสังคมของบุคคลมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. บทบาทมีอยู่ในทุกๆ สังคม และมีอยู่ก่อนที่คนจะเข้าไปครอง
2. บทบาทมีอยู่ในตำแหน่งละตำแหน่ง
3. วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีในสังคมนั้นๆ เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดตำแหน่งและบทบาทที่ควรจะเป็น
4. การที่คนเราจะทราบฐานะตำแหน่งและบทบาทได้ เป็นเพราะการปฏิบัติสัมพันธ์ของคนในสังคมนั้นๆ
5. บทบาทที่ควรจะเป็นนั้นไม่แน่นอนเสมอไปว่าจะเหมือนกับพฤติกรรมจริงๆ ของคนที่อยู่ในฐานะตำแหน่งนั้น”¹⁷

¹⁵นางเยาว์ ปิฎกัรัชต์, “บทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้าน ศึกษาเฉพาะจังหวัดสงขลา”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา), 2535, หน้า 86.

¹⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 87.

¹⁷ประมวล รัตนวงศ์, จิตวิทยาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2519), หน้า 20.

ไพบุลย์ ช่างเรียน ได้กล่าวถึงทฤษฎีบทบาทไว้ว่า "บทบาทของบุคคลในสังคมย่อมขึ้นอยู่กับสถานภาพที่ตนครองอยู่และคุณสมบัติของบุคคล ดังนั้นบทบาทของบุคคลจึงแตกต่างกันออกไปตามลักษณะ อุปนิสัย ความคิด ความรู้ ความสามารถ มูลเหตุจูงใจ การอบรมเลี้ยงดู และความพอใจ"¹⁸

เดโช สนวนานนท์ ได้กล่าวถึงทฤษฎีบทบาทไว้ว่า "บทบาทจะต้องประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการดังต่อไปนี้

1. รู้สถานภาพของตนในสังคม
2. คำนึงถึงพฤติกรรมที่ควรแสดงออกในสถานการณ์นั้นๆ ที่เหมาะสมกับสถานภาพของตน
3. คำนึงถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น
4. ประเมินผลการแสดงบทบาทของตนเอง"¹⁹

ทิตยา สุวรรณชฎ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทพอสรุปได้ว่า

1. ความถูกต้องแน่นอนของการคาดหวังบทบาท
2. ความสันทัดในการดำเนินบทบาท
3. สภาพของคนๆ หนึ่งซึ่งหมายถึงจิตใจ และอารมณ์ในขณะที่มีปฏิริยาสัมพันธ์²⁰

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทดังกล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมที่มี ปฏิสัมพันธ์ต่อกัน บทบาทจะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่กำหนด บทบาทเป็นสิ่งที่คู่กันกับหน้าที่และสถานภาพที่บุคคลดำรงอยู่

2.1.3 ประเภทของบทบาท

การแสดงบทบาทให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับบุคคลจะใช้วิจารณญาณ โดยอาศัยความรู้ทักษะและประสบการณ์เดิมเป็นเครื่องช่วยกำหนดบทบาทบุคคลในสังคมจะแสดงบทบาท ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อบุคคลอื่นแตกต่างกันออกไปถ้าตำแหน่งนั้นๆ ต่างกับบทบาทในสังคมทั่วๆ ไป แบ่งได้เป็น 5 ตำแหน่ง²¹ ดังนี้

1) บทบาทตามเพศ และบทบาทตามวัย ได้แก่ ผู้ชาย ผู้หญิง เด็ก ผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นบทบาทที่มีอิทธิพลต่อการกระทำของตนตลอดชีวิต

¹⁸ไพบุลย์ ช่างเรียน, การปกครองมหานคร, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2516), หน้า 38.

¹⁹เดโช สนวนานนท์, จิตวิทยาสังคม, อ่างแล้ว, หน้า 11.

²⁰ทิตยา สุวรรณชฎ, ความคาดหวังบทบาทของพัฒนาการคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2540), หน้า 23.

²¹ปรานี หมอนทอง, "ทิศทางการพึ่งตนเองในสังคมที่กำลังเปลี่ยนไป", วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2533, หน้า 26.

2) บทบาททางอาชีพ ได้แก่ คนขายของ ครู นายความ บทบาทประเภทนี้สามารถเปลี่ยนได้อย่างอิสระเสรีมากกว่าบทบาทอื่น

2.1 บทบาทเสถียรภาพ ได้แก่ บทบาทของหัวหน้า ลูกน้อง คนรับใช้

2.2 บทบาททางครอบครัว ได้แก่ แม่บ้าน ลูก พ่อ

2.3 บทบาทในกลุ่มเพื่อน หรือกลุ่มที่มีความสนใจคล้าย ๆ กัน ได้แก่ บทบาทของสมาชิกในชมรมต่าง ๆ

อรุณ รักธรรม ได้แบ่งประเภทบทบาทออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. บทบาทจริง (Actual Role) เป็นพฤติกรรมที่แท้จริงของบุคคล ที่ถูกควบคุมโดยอารมณ์ เจตคติ พฤติกรรมส่วนตัว และปัญหาในการปฏิบัติงานบทบาทที่ถูกกำหนด

2. บทบาทคาดหวัง (Expectation Role) เป็นความคาดหวังของบุคคลอื่น หรือสังคมที่มีต่อบุคคลผู้ครองตำแหน่ง และเป็นความคาดหวังของตนเองต่อบทบาทนั้น ๆ ²² •

ทิตยา สุวรรณภู ได้แบ่งบทบาทไว้ 2 ลักษณะคือ

1. บทบาทอุดมคติ (Ideal Role) คือ บทบาทของผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมควรจะปฏิบัติ ซึ่งถูกกำหนดโดยการอบรม คำแนะนำ คำสั่งสอน หน้าที่ และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Actual Role) คือ บทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งถูกกำหนดโดยผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคม นำเอาบทบาททางอุดมคติไปแปลความเพื่อที่จะปฏิบัติตาม อำนาจหน้าที่นั้น จะมีลักษณะคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถในการแปลความ โดยมีสภาพแวดล้อมเป็นข้อจำกัดและสิ่งกีดขวาง ²³

สมบัติ เสาว์แก้ว ได้จำแนกลักษณะที่สำคัญของบทบาทออกเป็น 2 ประการ คือ

1. ความคาดหวัง (Expectations) เป็นความคาดหวังของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ว่า ควรที่จะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับตำแหน่งนั้น ๆ อย่างไร

2. การแสดงบทบาท (Enactment) เป็นการแสดงบทบาทของบุคคลให้สอดคล้องกับบทบาท ที่ถูกกำหนดไว้ ²⁴

²²อรุณ รักธรรม, พฤติกรรมองค์การ, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2526), หน้า 18.

²³ทิตยา สุวรรณภู, สังคมวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2527), หน้า 9-10.

²⁴สมบัติ เสาว์แก้ว, "บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านในการบริหารและจัดการแหล่งน้ำขนาดเล็ก : ศึกษากรณีจังหวัดมหาสารคาม", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2536, หน้า 11.

เบอร์โลว์ ได้จำแนกบทบาทของบุคคลได้ 3 ด้าน คือ

1. บทบาทที่กำหนดไว้ หรือบทบาทในอุดมคติ (Role prescriptions) เป็นบทบาทที่สังคมกำหนดไว้เป็นระเบียบอย่างชัดเจนว่าบุคคลอยู่ในบทบาทนั้นจะต้องทำอะไรบ้าง เช่น ครูต้องมีความรู้ มีจริยธรรม เป็นคนดี สอดคล้องกับคำว่าปูชนียบุคคล
2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Role Descriptions) เป็นบทบาทที่บุคคลได้ปฏิบัติจริงเมื่ออยู่ในบทบาทนั้น เช่น ครูลาภก็ต้องส่งใบลาล่วงหน้า เมื่อได้รับอนุญาตจึงจะหยุดได้
3. บทบาทที่ถูกคาดหวัง (Role Expectations) เป็นบทบาทที่ถูกคาดหวังจากบุคคลอื่นว่าตนสมควรจะปฏิบัติอย่างไรในบทบาทนั้น เช่น คาดหวังว่าครูเป็นผู้นำทางประชาธิปไตยสามารถปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยให้แก่นักเรียน²⁵

2.1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงบทบาท

- สุนทร ทองคง กล่าวว่า "การที่บุคคลจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดีนั้นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ลักษณะเฉพาะของสังคม ชุมชน
2. วัฒนธรรม ประเพณี และความปรารถนาของสังคมที่เกี่ยวข้อง
3. บุคลิกภาพของตน ซึ่งหมายถึง ลักษณะส่วนบุคคล"²⁶

ชุตินา คูหาทอง ได้สรุปการแสดงบทบาทไว้ว่า "บุคคลจะมีการแสดงพฤติกรรมในขณะที่ยังดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งนั้น จะขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ประการ²⁷ คือ

1. บทบาทที่คาดหวัง (Role Expectation) คือ บทบาทตามความคาดหวังของสังคมที่อยากให้เข้าปฏิบัติ เมื่อดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในสังคม
2. มโนทัศน์ของบทบาท (Role Conceptual) คือ การที่บุคคลจะมองเห็นบทบาทตามการที่รับรู้ของตนเอง ความต้องการของตนเอง อาจสอดคล้องกับความคาดหวังของสังคมหรือไม่ก็ได้
3. การยอมรับบทบาท (Role Acceptance) คือ การยอมรับบทบาทของบุคคลที่จะเกิดขึ้นได้ในภายหลัง เมื่อมีความสอดคล้องกันเองของบทบาทที่คาดหวังและมโนทัศน์ของบทบาท

²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 28.

²⁶ สุนทร ทองคง, ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน, (นครสวรรค์ : ม.ป.ท., 2527), หน้า 9-10.

²⁷ ชุตินา คูหาทอง, "การรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทงานอนามัยแม่และเด็กและงานวางแผนครอบครัวแม่ตัวอย่างที่อบรมแล้วในจังหวัดขอนแก่น", วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล 2533), หน้า 33.

4. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ (Role Performance) คือ การแสดงบทบาทหน้าที่ตามสภาพที่เป็นจริง (Actual Role) ซึ่งอาจจะแสดงบทบาทที่คาดหวังตามการรับรู้และเข้าใจของตนเองตลอดจนการที่บุคคลจะแสดงบทบาทได้ดีเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการยอมรับบทบาทนั้น ๆ ของบุคคลที่ครองตำแหน่งอยู่เนื่องจากความสอดคล้องของบทบาทตามความคาดหวังของสังคม

สรุปได้ว่าบทบาททางสังคมจะถูกกำหนด และวางระเบียบไว้เพื่อการปฏิบัติอย่างชัดเจนว่าบุคคลอยู่ในบทบาทนั้น จะต้องมิตีและหน้าที่กระทำอะไรบ้างในองค์กรนั้นๆ และสังคมได้วางระเบียบไว้อย่างชัดเจนว่าบุคคลในองค์กรดังกล่าว มีบทบาทหน้าที่อย่างไร เพราะฉะนั้นบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งจึงมีความจำเป็นต้องเข้าใจอย่างชัดเจน ว่าตำแหน่งในองค์กรดังกล่าวมีบทบาทหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติอย่างไรเกี่ยวกับบทบาทที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติจะต้องทราบถึงบทบาทของตนว่า ตนมีขอบเขตในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงไร เพื่อจะได้แสดงบทบาทตามมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีในบางสถานการณ์อาจมีเหตุการณ์อย่างนี้เกิดขึ้นได้ คือ ความคลุมเครือในบทบาท (Role Ambiguity) เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการขาดความชัดเจนเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดความไม่แน่นอน และความพึงพอใจ

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

กาญจนา เกรียงศรี ได้กล่าวถึงแนวความคิดในการปฏิบัติงานเพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้แนวทางในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ ไว้ดังนี้

1. การสื่อสารความเข้าใจ การสื่อสารความเข้าใจถือเป็นเรื่องที่สำคัญในการทำงานร่วมกัน เพราะการทำงานร่วมกันในหน่วยงานจะต้องมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน โดยผู้บริหารจะต้องแจ้งข่าวสารการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้กับบุคลากรภายในหน่วยงานรับทราบ เพื่อให้บุคลากรภายในหน่วยงานทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

2. การทำงานเชิงรุก หน่วยงานต้องมีการวิเคราะห์ และจัดทำแผนปฏิบัติการระยะยาว เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการต่างๆ และเมื่อดำเนินงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรมีการจัดทำสรุปและข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานในแต่ละครั้งด้วย

3. การทำงานแบบบูรณาการ หน่วยงานต้องการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาว่าปัญหาอะไรบ้าง และปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับหน่วยงานใดบ้าง พร้อมทั้งเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชุมหารือเพื่อแก้ไขปัญหาคต่อไป

4. ความเข้าใจในการทำงานของหน่วยงานอื่น ๆ หน่วยงานต้องศึกษาหาความรู้ในด้านงานสารบรรณ ด้านการรับ-ส่ง หนังสือด้านการเบิกเงิน ด้านระเบียบพัสดุการจัดซื้อ - จัดจ้างอยู่ตลอดเวลา และต้องมีการติดตามข่าวสารด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอยู่เสมอ

5. ข้อเสนอ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานตลอดเวลา อาจมีการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการและโครงการจัดการความรู้ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ มาให้ความรู้แก่บุคลากร เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ซึ่งกันละกันอย่างสม่ำเสมอ²⁸

2.2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

1) ทฤษฎีการจูงใจในการปฏิบัติงานของมาสโลว์

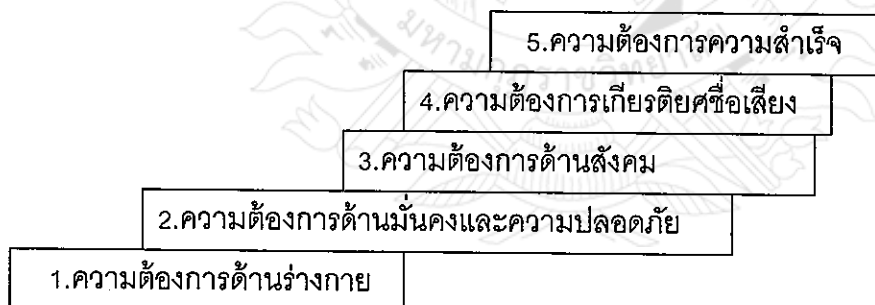
Abraham H. Maslow²⁹ เป็นบุคคลแรกที่ได้ตั้งทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ (Maslow's general theory of human and motivation) ไว้ และได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการมีอยู่เสมอและไม่มีสิ้นสุด แต่สิ่งที่ มนุษย์ต้องการนั้น ขึ้นอยู่กับว่าเขามีสิ่งนั้นอยู่แล้วหรือยัง ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอย่างอื่นจะเข้ามาแทนที่ กระบวนการนี้ไม่มีที่สิ้นสุด และจะเริ่มต้นตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของ พฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับตอบสนองเท่านั้น ที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

3. ความต้องการของมนุษย์ มีเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำ ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

Maslow ได้แบ่งลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ไว้ดังนี้ (Maslow's Need-hierarchy Theory)

ภาพประกอบที่ 2.1 ระดับความต้องการของคนตามทฤษฎีของมาสโลว์

²⁸ <http://office.nu.ac.th/audit/>

²⁹ www.edu.tsu.ac.th/.../EA301การบริหารการศึกษา

2) ทฤษฎีการจูงใจ - สุขอนามัยของเฮอริเบอร์ก³⁰ (Herzberg's Motivation Hygiene Theory)

ทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจ ของ เฮอริเบอร์กนี้มีชื่อเรียกกันหลายอย่าง เช่น Motivation Maintenance Theory, dual Factor Theory Motivation-Hygiene Theory และ The two - Factor Theory ทฤษฎีนี้ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบที่จะสนับสนุนความพอใจในการทำงาน (Job Satisfaction) และองค์ประกอบที่สนับสนุนความไม่พอใจในการทำงาน (Job dissatisfaction) ดังนี้

พวกที่ 1 ตัวกระตุ้น (Motivator) คือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพอใจ

- งานที่ปฏิบัติ
- ความรู้สึกเกี่ยวกับความสำเร็จของงาน
- ความรับผิดชอบ
- โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

พวกที่ 2 ปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene) หรือ องค์ประกอบที่สนับสนุนความไม่พอใจในการทำงาน ได้แก่

- แบบการบังคับบัญชา
- ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- เงินเดือนค่าตอบแทน
- นโยบายของการบริหาร

3) ทฤษฎี X และ ทฤษฎี Y

Douglas McGregor³¹ ได้เสนอทฤษฎีนี้ใน ค.ศ. 1957 โดยเสนอสมมติฐานในทฤษฎี X ว่า

1. ธรรมชาติของมนุษย์โดยทั่วไปไม่ชอบทำงาน พยายามเลี่ยงงาน หลบหลีก บิดพลิ้ว เมื่อมีโอกาส

2. มนุษย์มีนิสัยเกียจคร้าน จึงต้องใช้วิธีการข่มขู่ ควบคุม สั่งการ หรือบังคับให้ ทำงานตามจุดประสงค์ขององค์การให้สำเร็จ

3. โดยทั่วไปนิสัยมนุษย์ชอบทำงานตามคำสั่ง ต้องการที่จะหลีกเลี่ยง ความรับผิดชอบ แต่ต้องการความมั่นคง อบอุ่นและปลอดภัยมากกว่าสิ่งอื่น

ทฤษฎี Y มีสมมติฐานว่า

³⁰ เรื่องเดียวกัน.

³¹ เรื่องเดียวกัน.

1. การที่ร่างกายและจิตใจได้พยายามทำงานนั้น เป็นการตอบสนองของความพอใจ อย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับการเล่นและพักผ่อน
2. มนุษย์ชอบนำตนเอง ควบคุมตนเอง เพื่อดำเนินงานที่ตนรับผิดชอบ ให้บรรลุ จุดประสงค์ อยู่แล้ว ดังนั้นการบังคับควบคุม ชมเชย ลงโทษ จึงไม่ใช่วิธีการเพียงอย่างเดียว ที่จะทำให้มนุษย์ ดำเนินงานจนบรรลุจุดประสงค์ขององค์การ
3. มนุษย์ผูกพันตนเองกับงานองค์การก็เพื่อหวังรางวัลหรือสิ่งตอบแทน เมื่อองค์ การประสบความสำเร็จ
4. เมื่อสถานการณ์เหมาะสม มนุษย์โดยทั่วไปจะเกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านการยอมรับ ความ รับผิดชอบ และแสวงหาความรับผิดชอบ ควบคู่กันไปด้วย
5. มนุษย์ทั้งหลายย่อมมีคุณสมบัติที่ดีกระจายอยู่ทั่วไปทุกคน เช่น มีวินัยภาพ มี ความฉลาด เฉลียวและว่องไว มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ขององค์การ
6. สถานการณ์ของการดำรงชีวิตในระบบอุตสาหกรรมยุคใหม่ มนุษย์ยังไม่มี โอกาสใช้ สติปัญญาได้เต็มที่

Andrew F Sikula เปรียบเทียบทฤษฎี X และ Y ไว้ดังนี้

ทฤษฎี X	ทฤษฎี Y
1. มนุษย์มักเกียจคร้าน	1. มนุษย์จะขยันขันแข็ง
2. มนุษย์ชอบหลีกเลี่ยงงาน	2. การทำงานของมนุษย์ก็เหมือนกับการเล่น การ พักผ่อนตามธรรมชาติ
3. มนุษย์ชอบทำงานตามคำสั่งและต้องการให้มี ผู้ควบคุม	3. มนุษย์รู้จักกระตุ้นตนเองให้อยากทำงาน
4. ต้องใช้วินัยของหมู่คณะบังคับ	4. มนุษย์มีวินัยในตนเอง
5. มนุษย์มักหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับผิดชอบ	5. มนุษย์มักแสวงหาความรับผิดชอบ
6. มนุษย์ไม่เฉลียวฉลาดขาดความรับผิดชอบ	6. มนุษย์มีสมรรถภาพในการทำงานและมี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ภาพประกอบที่ 2.2 เปรียบเทียบทฤษฎี X และ Y

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

2.3.1 ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ความเป็นมาของ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จากการที่สภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้านโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามาร่วมกันบริหารงานของตำบลและหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามาร่วมกันบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวม อันจะเป็นทางราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้วยวิธีจัดให้มีสภาตำบล และคณะกรรมการตำบล ขึ้นนั้น ต่อมาในวันที่ 1 มีนาคม 2509 กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งที่ 275/ 2509 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและ หมู่บ้าน (ฉบับที่ 2) ขึ้นโดยรวมคณะกรรมการตำบลและสภาตำบลเข้าเป็นองค์กรเดียวกันเช่นเดียวกับแบบการปกครองของสุขาภิบาล เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพการณ์ยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาเมืองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ลงมติรับหลักการ

เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ได้ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 แก้ไขปรับปรุงระเบียบบริหารของตำบลและให้ปรับปรุงตำบลให้เป็นสภาตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ภายใน 3 ปี เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในขณะนั้น และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานอย่างไรก็ตาม สภาตำบลยังไม่เป็นนิติบุคคล แต่ถือเป็นหน่วยหนึ่งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหน่วยย่อยขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ต่อมารัฐบาลได้ปรับปรุงฐานะของสภาตำบลให้เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น ตาม พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 6 และยกฐานะสภาตำบลซึ่งมีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 111 ตอนที่ 53 ก. ลงวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2537

เกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กล่าวคือ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท หรือเกณฑ์รายได้เฉลี่ยนั้น อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย สำหรับการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลให้ทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

องค์การบริหารส่วนตำบล ให้พื้นที่จากสภาพแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป และให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้มีการเสนอขอปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในประเด็นโครงสร้างที่มาของสมาชิก อบต. อำนาจหน้าที่ของ อบต. พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ แก้ไขชื่อเรียกบุคคลและคำศัพท์กฎหมายที่ให้สอดคล้องกับกฎหมายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

อบต. ย่อมาจาก องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (ปัจจุบันมีการแก้ไข ถึงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546) มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีความอิสระในการดำเนินงานภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด มีรายได้มีทรัพย์สิน ตั้งแต่พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้จนถึงปัจจุบันมีการประกาศจัดตั้ง อบต. ไปแล้ว 5 ครั้ง ครั้งแรก เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ข้อมูลวันที่ 30 สิงหาคม 2545 อบต. มีจำนวน 6,744 แห่ง

การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้สภาตำบล ที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ใน 4 ปี นับตั้งแต่ใช้กฎหมายนี้ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบลมาสมัครเป็นสมาชิก อบต. ได้โดยไม่ต้องลาออกจากตำแหน่ง เมื่อได้รับเลือกตั้งให้พ้นจากตำแหน่งเดิมโดยอัตโนมัติ

2.3.2 รูปแบบโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีรูปแบบคล้ายการปกครองระดับชาติ กล่าวคือ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ฝ่ายการเมือง และฝ่ายประจำ ดังนี้

1) ฝ่ายการเมือง ประกอบด้วย

1.1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับเลือกการตั้งจากประชาชนหมู่บ้านละ 2 คน โดยการให้ที่ประชุมเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานสภา 1 คน รองประธานสภา 1 คน และเลขานุการสภา อีก 1 คน นอกนั้นเป็นสมาชิกสภา (ซึ่ง

ต้องเลือกตั้งเป็นประธานกรรมการบริหาร 1 คน และกรรมการบริหารอีก 2 คน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี)

1.2) คณะกรรมการบริหารสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้เลือกคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ประธานกรรมการบริหาร 1 คน และกรรมการบริหารจำนวน 2 คน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการทั้งปวงขององค์การบริหารส่วนตำบล

2) ฝ่ายประจำ ประกอบด้วย

2.1) สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการ งานประชุม งานเกี่ยวกับการตราข้อบังคับตำบลงานนิติ การ งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานจัดทำข้อบังคับงบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับ งานอื่น ๆ

2.2) ส่วนการคลัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน การหักภาษีเงินทุกประเภท งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

2.3) ส่วนโยธา ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานสำรวจ งานออกแบบ การเขียนแบบงานงบประมาณการค่าใช้จ่ายตามโครงการ งานควบคุมอาคาร งานการก่อสร้าง งานซ่อมบำรุง งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

รูปแบบการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) 2524)

องค์การบริหารส่วนตำบล จะมีสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 นอกจากนั้นยังได้กำหนดให้มีพนักงานส่วนตำบล โดยแบ่งการบริหารงานออกเป็นสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น

พนักงานส่วนตำบลดังกล่าวเป็นผู้ปฏิบัติงานประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกา ระเบียบพนักงานส่วนตำบล พ.ศ. 2539 บังคับใช้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้ กำหนดเกี่ยวกับการบริหารบุคคล พนักงานส่วนตำบลไว้ นอกจากนั้นพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวยังได้จำแนกองค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

1) องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 มีรายได้เฉลี่ยโดยประมาณแห่งละตั้งแต่ 20 ล้านบาท/ปี ขึ้นไปมีอัตรากำลังพนักงานส่วนตำบลไม่เกิน 21 ตำแหน่ง

2) องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 2 มีรายได้เฉลี่ยโดยประมาณแห่งละตั้งแต่ 12 ล้าน บาท/ปี ถึง 20 ล้าน บาท/ปี มีอัตรากำลังพนักงานส่วนตำบลไม่เกิน 12 ตำแหน่ง

3) องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 3 มีรายได้เฉลี่ยโดยประมาณแห่งละตั้งแต่ 6 ล้านบาท/ปี ถึง 12 ล้านบาท/ปี มีอัตรากำลังพนักงานส่วนตำบลไม่เกิน 6 ตำแหน่ง

4) องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 มีรายได้เฉลี่ยโดยประมาณแห่งละตั้งแต่ 3 ล้านบาท/ปี ถึง 6 ล้านบาท/ปี มีอัตรากำลังพนักงานส่วนตำบลไม่เกิน 4 ตำแหน่ง

5) องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5 มีรายได้เฉลี่ยโดยประมาณแห่งละตั้งแต่ 3 ล้านบาท/ปี มีอัตรากำลังพนักงานส่วนตำบลไม่เกิน 3 ตำแหน่ง

2.3.3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในเรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจะมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมีหน้าที่ต้องดำเนินกิจกรรมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก การรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การป้องกันโรคและระงับการส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ การคุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการ มอบหมาย

นอกจากหน้าที่ที่ต้องทำดังกล่าวแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลยังอาจจะทำกิจกรรมในเขตของตนในการให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร การให้มีการบำรุงรักษาการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น การให้มีการบำรุงรักษาทางระบายน้ำ ให้มีการส่งเสริมกลุ่มเกษตรและกิจการสหกรณ์ การส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว การบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร การคุ้มครองดูแลและการรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน การหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล การให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม และการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพาณิชย์ ทั้งนี้ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นนี้ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล อาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อบังคับใช้แก่ราษฎรในตำบลได้ โดยอาจกำหนดโทษปรับแก่ผู้ที่ฝ่าฝืนได้ แต่ต้องไม่เกิน 500 บาท

สำหรับในด้านความรับผิดชอบของการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจะรับผิดชอบดำเนินการให้เป็นตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีประธานกรรมการบริหารจะเป็นผู้แทนขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีพนักงานส่วนตำบลเป็นผู้ปฏิบัติงานประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลอีกด้วย

1) อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คือ การให้ความเห็นชอบของแผนพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลรวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล คือ บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามมติ ข้อบังคับ และแผนพัฒนาตำบล รวมทั้งรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นชอบ รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ราชการมอบหมาย

3) การแบ่งส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนตำบล มีพนักงานส่วนตำบลซึ่งเป็นพนักงานประจำ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหัวหน้าพนักงานประจำทั้งหมด สำหรับการบริหารงานอาจแบ่งส่วนราชการเป็น ดังนี้

- (1) สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) ส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งขึ้น

4) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

สำหรับในเรื่องรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีรายได้คล้ายกับที่หน่วยการบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกล่าว คือ

ประเภทแรก เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดเก็บเองจากภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับต่าง ๆ และรายได้จากทรัพย์สินสาธารณะและการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบลเอง

ประเภทที่สอง เป็นรายได้ซึ่งหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่จัดเก็บให้จากภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต และค่าใบอนุญาตเล่นการพนัน เก็บได้จากภาษีรถยนต์ และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อน และจัดสรรหรือแบ่งให้จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ จากอากรรังนก อีแฉ่น ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล อากรการประมง ค่าภาคหลวงป่าไม้ ค่าภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ค่าจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดิน และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายอุทยานแห่งชาติ (ซึ่งรายได้จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาตินี้ ท้องถิ่นรูปอื่นจะไม่ได้รับการจัดสรรหรือแบ่งให้แต่อย่างใด)

ประเภทที่สามเป็นรายได้จากเงินอุดหนุนของรัฐบาล หรือเงินจากการจัดสรรให้โดยหน่วยงานของรัฐ

5) รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีรายจ่ายในด้านต่าง ๆ คือ จ่ายค่าเงินเดือน ค่าจ้าง เงินค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ ค่าสาธารณูปโภค เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น รายจ่ายอื่นใดตามข้อมูลผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนด

6) การจัดทำงบประมาณ

ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีรายได้และรายจ่ายเป็นของตนเอง ในแต่ละปีการรับ – จ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปตามงบประมาณ ในการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำเป็น "ข้อบังคับ" กล่าวคือต้องทำเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จะเป็นผู้จัดทำและนำเสนอขออนุมัติสภาองค์การบริหารส่วนตำบลถ้าในระหว่างปีงบประมาณใดรายจ่ายซึ่งกำหนดไว้ในงบประมาณไม่พอใช้จ่ายประจำปีนั้นหรือมีความจำเป็นต้องตั้งรายจ่ายขึ้นใหม่ระหว่างปีงบประมาณ สามารถจัดทำเป็นข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมได้

7) การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

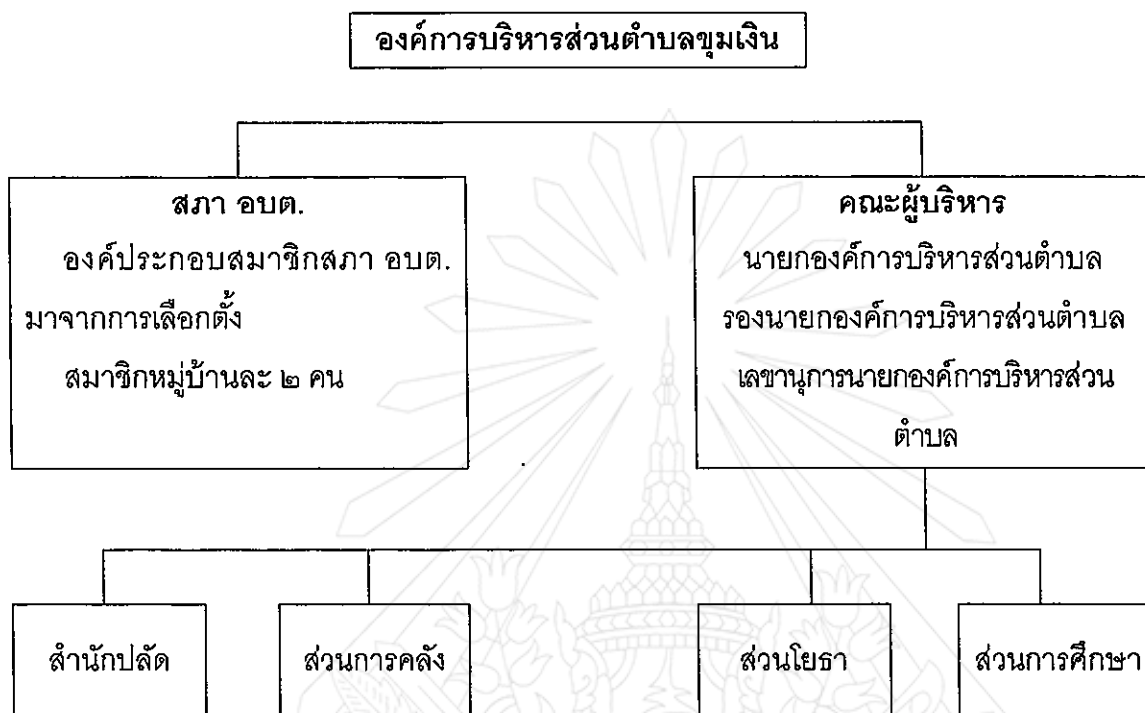
ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ ดังนี้

นายอำเภอ มีหน้าที่สั่งให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีได้อยู่ในหมู่บ้านของตนเกิน 6 เดือน หรือขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลติดต่อกันเกิน 3 ครั้ง มีอำนาจเรียกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหาร พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล มาชี้แจงหรือสอบสวนตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณา

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่สั่งให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อเห็นว่าบกพร่องในทางความประพฤติ มีอำนาจสั่งยุบองค์การบริหารส่วนตำบลตามคำเสนอแนะของนายอำเภอ หากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่และ มีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการบริหารทั้งคณะหรือคณะกรรมการบริหารบางคนพ้นจากตำแหน่งตาม คำเสนอแนะของนายอำเภอ และหากว่าคณะกรรมการบริหารกระทำการฝ่าฝืนต่อความ

สงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่³²

2.4.1 โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ภาพประกอบที่ 2.3 แสดงโครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

2.4.1 ความเป็นมาของศูนย์ อปพร.

อปพร. เป็นอาสาสมัครที่เกิดขึ้นถูกต้องตามกฎหมาย พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 มาตรา 26 ซึ่งกำหนดให้จัดตั้งหน่วย อปพร. ขึ้นทุกอำเภอ และเขตในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนภาคราชการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีได้หวังผลประโยชน์ตอบแทนเป็นผู้เสียสละทั้งเวลาและกำลังกาย มีการฝึกอบรมตั้งตั้งแต่ปี 2531 ถึงปัจจุบัน มี อปพร. แล้ว 981,520 คน (ณ 31 ก.ย. 2550) ซึ่งกระทรวงมหาดไทยมีเป้าหมายให้มีจำนวน 1 ล้านคน หรือ 2% ของประชากรในแต่ละพื้นที่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หรือ อปพร. มีบทบาทภารกิจหน้าที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 และ

³²กรมการปกครอง, กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล, กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, 2542, หน้า 8 – 14.

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2475 ซึ่งกำหนดไว้ให้มีองค์การดูแล รับผิดชอบ ดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการ ศูนย์ อปพร. กลาง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธาน อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการและเลขานุการ
2. ศูนย์ อปพร. กลาง โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นศูนย์ อปพร. กลาง และ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. กลาง และมีผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 12 เขต เป็นผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เขต
3. ศูนย์ อปพร. จังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. จังหวัด
4. ศูนย์ อปพร. เขตในกรุงเทพมหานคร โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. กรุงเทพมหานคร และศูนย์ อปพร. เขตในกรุงเทพมหานคร โดยผู้อำนวยการเขต เป็นผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เขตในกรุงเทพมหานคร
5. ศูนย์ อปพร. อำเภอ โดยนายอำเภอ เป็นผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. อำเภอ
6. ศูนย์ อปพร. เทศบาล โดยนายกเทศมนตรี เป็นผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เทศบาล
7. ศูนย์ อปพร. องค์การบริหารส่วนตำบล โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. องค์การบริหารส่วนตำบล
8. ศูนย์ อปพร. เมืองพัทยา โดยนายกเมืองพัทยา เป็นผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เมืองพัทยากรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในฐานะศูนย์ อปพร. กลางได้พิจารณาเห็นว่า การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและเข้มแข็งของสมาชิก อปพร. จะส่งผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของส่วนราชการ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานหลักในการเผชิญเหตุและป้องกันแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ จำเป็นจะต้องมีแนวทางบริหารกิจการศูนย์ อปพร. ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้อาสาสมัครเป็นกำลังสำคัญในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน³³

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติไว้ว่า "สาธารณภัย" หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของ

³³ http://www.posadet.go.th/album/view.php?album_id=93

ประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

“ภัยทางอากาศ” หมายความว่า ภัยอันเกิดจากการโจมตีทางอากาศ

“การก่อวินาศกรรม” หมายความว่า การกระทำใดๆ อันเป็นการมุ่งทำลายทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ หรือสิ่งอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการรบกวน ขัดขวางหน่วยงานเหี่ยวระบบการปฏิบัติงานใดๆ ตลอดจนการประทุษร้ายต่อบุคคลอันเป็นการก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางการเมือง การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ

มาตรา 11 ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอ กปภ.ช. เพื่อขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี
- (2) จัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อหามาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ
- (3) ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติ ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับภัยอันตราย หรือผู้ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย
- (4) แนะนำ ให้คำปรึกษา และอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน
- (5) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในแต่ละระดับ
- (6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่ได้รับบัญชาการ นายกรัฐมนตรี กปภ.ช. หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา 15 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการจังหวัด รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตจังหวัด โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
- (2) กำกับดูแลการฝึกอบรบอาสาสมัครขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ และสิ่งอื่น เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามที่กำหนดในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

(4) ดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย หรือผู้ได้รับภัยอันตรายหรือเสียหายจากสาธารณภัยรวมตลอดทั้งการรักษาความสงบเรียบร้อยและการปฏิบัติการใดๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(5) สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บัญชาการและผู้อำนวยการกลางมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (3) (4) และ (5) ให้ผู้อำนวยการจังหวัดมีอำนาจสั่งการหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอยู่ในจังหวัด ให้ดำเนินการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และมีอำนาจสั่งการควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 16 แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตามมาตรา 15 (1) อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญตามมาตรา 12 และสาระสำคัญอื่นดังต่อไปนี้

(1) การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โครงสร้างและผู้มีอำนาจสั่งการด้านต่างๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(2) แผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และยานพาหนะ เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(3) แผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดให้มีเครื่องหมายสัญญาณ หรือสิ่งอื่นใด ในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือจะเกิดสาธารณภัย

(4) แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(5) แผนการประสานงานกับองค์การสาธารณสุข

มาตรา 17 ในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(1) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(2) รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

(3) ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกหรือผู้บังคับการจังหวัดทหารบกหรือผู้แทนเป็นรองประธานกรรมการ

(4) นายกองกิจการบริหารส่วนจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ

(5) กรรมการอื่น ประกอบด้วย

(ก) ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่ประจำอยู่ในพื้นที่จังหวัดตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรแต่งตั้ง

(ข) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่จำนวนเจ็ดคน ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนเทศบาลจำนวนสองคนและผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนห้าคน

(ค) ผู้แทนองค์การสาธารณสุขในจังหวัดตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการจังหวัด เห็นสมควรแต่งตั้ง

(6) หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หรือผู้แทนกรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่จังหวัดใดเป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้พิจารณาแต่งตั้ง ผู้บริหารของสถาบันการศึกษานั้น เป็นที่ปรึกษาหรือกรรมการตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการจังหวัด เห็นสมควร

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อประกาศใช้ต่อไป

การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่า ราชการจังหวัดกำหนด

ในกรณีที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเห็นว่าแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัยจังหวัดไม่สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ให้แจ้งให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

มาตรา 18 ให้นายกองคการบริหารส่วนจังหวัดเป็นรองผู้อำนวยการจังหวัด มีหน้าที่ ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ผู้อำนวยการจังหวัดมอบหมาย

มาตรา 19 ให้นายอำเภอเป็นผู้อำนวยการอำเภอ รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดตามที่ได้รับ มอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการอำเภอตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการอำเภอ มีอำนาจ สั่งการหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในเขตอำเภอให้ดำเนินการ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และมี อำนาจสั่งการควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครให้เป็นไป ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 20 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็น ผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการ อำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีอำนาจสั่งการควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตนและมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา 21 เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นมีหน้าที่เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และแจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้นและผู้อำนวยการจังหวัดทราบทันที

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) สั่งข้าราชการฝ่ายพลเรือน พนักงานส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเจ้าพนักงาน อาสาสมัคร และบุคคลใดๆ ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย ให้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามความจำเป็นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(2) ใช้อาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยเท่าที่จำเป็นเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(3) ใช้เครื่องมือสื่อสารของหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนทุกระบบที่อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยหรือท้องที่ที่เกี่ยวข้อง

(4) ขอความช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(5) สั่งห้ามเข้าหรือให้ออกจากพื้นที่ อาคารหรือสถานที่ที่กำหนด

(6) จัดให้มีการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยโดยทั่วถึงและรวดเร็ว

มาตรา 22 เมื่อมีกรณีตามมาตรา 21 เกิดขึ้น ให้ผู้อำนวยการอำเภอ และผู้อำนวยการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้อำนวยการท้องถิ่น โดยในกรณีผู้อำนวยการอำเภอ ให้สั่งการได้สำหรับในเขตอำเภอของตน และในกรณีผู้อำนวยการจังหวัด ให้สั่งการได้สำหรับในเขตจังหวัดแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอหรือผู้อำนวยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยใด ผู้อำนวยการจังหวัด จะสั่งการให้หน่วยงานของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใดกระทำหรือ งดเว้นการกระทำใดที่มีผลกระทบต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยนั้นก็ได้ คำสั่งดังกล่าวให้มี ผลบังคับเป็นระยะเวลาตามที่กำหนดในคำสั่ง แต่ต้องไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง ในกรณีที่มีความ จำเป็นต้องให้คำสั่งดังกล่าวมีผลบังคับเกินยี่สิบสี่ชั่วโมง ให้เป็นอำนาจของผู้บัญชาการที่จะสั่งการได้ ตามความจำเป็นแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน

ในกรณีที่พื้นที่ที่เกิดหรือจะเกิดสาธารณภัยตามวรรคหนึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ ผู้อำนวยการท้องถิ่นหลายคน ผู้อำนวยการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใด จะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา 21 ไปพลางก่อนก็ได้ แล้วให้แจ้งผู้อำนวยการท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว

มาตรา 23 เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตพื้นที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใดให้ เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียงกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่ง พื้นที่นั้น ที่จะสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

มาตรา 24 เมื่อเกิดสาธารณภัย ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ประสบเหตุต้องเข้า ดำเนินการเบื้องต้นเพื่อระงับสาธารณภัยนั้น แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นที่รับผิดชอบใน พื้นที่นั้นเพื่อสั่งการต่อไป และในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจ ดำเนินการใดๆ เพื่อคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้

มาตรา 25 ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยและภัยอันตรายจากสาธารณภัยนั้นใกล้จะถึง ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานตัดแปลง ทำลาย หรือเคลื่อนย้ายสิ่งก่อสร้าง วัสดุ หรือ ทรัพย์สินของบุคคลใดที่เป็นอุปสรรคแก่การบำบัดป้องกันอันตรายได้ ทั้งนี้ เฉพาะเท่าที่จำเป็นแก่ การยับยั้งหรือแก้ไขความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากสาธารณภัยนั้น

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อป้องกันภัยต่อ ส่วนรวมด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่การตัดแปลง ทำลาย หรือเคลื่อนย้ายสิ่งก่อสร้าง วัสดุ หรือทรัพย์สินจะมีผลทำให้ เกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตพื้นที่อื่นหรือก่อให้เกิดความเสียหายเพิ่มขึ้นแก่เขตพื้นที่อื่น ผู้อำนวยการ ท้องถิ่นจะใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองมิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการ จังหวัด

มาตรา 26 เมื่อมีกรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคารหรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับ พื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยเพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจาก เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้น หรือเมื่ออยู่ภายใต้การควบคุมของผู้บัญชาการ ก็ให้กระทำได้แม้เจ้าของหรือผู้ครอบครองจะไม่ได้ อนุญาต

ในกรณีที่ทรัพย์สินที่อยู่ในอาคารหรือสถานที่ตามวรรคหนึ่ง เป็นสิ่งทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินนั้นออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความจำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบบรรดาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว

มาตรา 27 ในการบรรเทาสาธารณภัย ผู้อำนวยการและเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีสถานที่ชั่วคราวเพื่อให้ผู้ประสบภัยอยู่อาศัยหรือรับการปฐมพยาบาล และการรักษาทรัพย์สินของผู้ประสบภัย
- (2) จัดระเบียบการจราจรชั่วคราวในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยและพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (3) ปิดกั้นมิให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยและพื้นที่ใกล้เคียง
- (4) จัดให้มีการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันเหตุโจรสลัดร้าย
- (5) ช่วยเหลือผู้ประสบภัย และช่วยขนย้ายทรัพย์สินในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยและพื้นที่ใกล้เคียง เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินร้องขอ

ผู้อำนวยการหรือเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการจะจัดให้มีเครื่องหมายหรืออาณัติสัญญาณเพื่อใช้ในการกำหนดสถานที่หรือการดำเนินการใดตามวรรคหนึ่งก็ได้

ในการดำเนินการตาม (2) (3) (4) และ (5) ผู้อำนวยการหรือเจ้าพนักงานจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการ หรือช่วยดำเนินการก็ได้ และในกรณีตาม (5) จะมอบหมายให้องค์การสาธารณกุศลเป็นผู้ดำเนินการหรือช่วยดำเนินการด้วยก็ได้

มาตรา 28 เมื่อเกิดหรือใกล้จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใด และการที่ผู้ใดอยู่อาศัยในพื้นที่นั้นจะก่อให้เกิดภัยอันตรายหรือกีดขวางต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ให้ผู้บัญชาการรองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายมีอำนาจสั่งอพยพผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่นั้นออกไปจากพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ เฉพาะเท่าที่จำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

มาตรา 29 เมื่อเกิดหรือใกล้จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใดและการอยู่อาศัยหรือดำเนินกิจการใดๆ ในพื้นที่นั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรง ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ และผู้อำนวยการท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้ผู้อำนวยการอำเภอ จะประกาศห้ามมิให้บุคคลใด ๆ เข้าไปอยู่อาศัยหรือดำเนินกิจการใดในพื้นที่ดังกล่าวก็ได้ประกาศดังกล่าวให้กำหนดระยะเวลาการห้ามและเขตพื้นที่ที่ห้ามตามที่จำเป็นไว้ด้วย

มาตรา 30 ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นและทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

หนังสือรับรองตามวรรคหนึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการฟื้นฟูที่ผู้ประสบภัยมีสิทธิได้รับจากทางราชการ พร้อมทั้งระบุหน่วยงานที่เป็นผู้ให้การสงเคราะห์หรือฟื้นฟู และสถานที่ติดต่อของหน่วยงานนั้นไว้ด้วย ทั้งนี้ ตามแบบที่อธิบดีกำหนด

บรรดาเอกสารราชการของผู้ประสบภัยที่สูญหายหรือเสียหายเนื่องจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นเมื่อผู้ประสบภัยร้องขอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย หรือที่เป็นภูมิลำเนาของผู้ประสบภัย ให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นแจ้งให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทราบ และให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องออกเอกสารทางราชการดังกล่าวให้ใหม่ตามหลักฐานที่อยู่ ความครอบครองของตนส่งมอบให้แก่ผู้ประสบภัยหรือส่งมอบผ่านทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เป็นผู้แจ้ง ทั้งนี้โดยผู้ประสบภัยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการ แม้ว่าตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการออกเอกสารราชการดังกล่าวจะกำหนดให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการก็ตาม

ในกรณีที่ผู้ประสบภัยหรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินร้องขอหลักฐานเพื่อรับการสงเคราะห์หรือบริการอื่นใด ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ออกหนังสือรับรองให้ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 31 ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ โดยให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการตามมาตรา 13 และผู้อำนวยการตามมาตรา 21 และมีอำนาจกำกับและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานในการดำเนินการตามมาตรา 25 มาตรา 28 และมาตรา 29 ด้วย

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบหรือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แล้วแต่กรณี

มาตรา 39 ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้อำนวยการกลาง มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ทั่วประเทศ
- (2) ผู้อำนวยการจังหวัด มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ในเขตจังหวัด
- (3) ผู้อำนวยการอำเภอ มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ในเขตอำเภอ

(4) ผู้อำนวยการท้องถิ่น มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่

(5) ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ในเขตกรุงเทพมหานคร

หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 40 ในกรณี que ผู้อำนวยการหรือเจ้าพนักงานพบเห็นว่าอาคารหรือสถานที่ใดมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดสาธารณภัยได้โดยง่ายหรือมีวัสดุหรือสิ่งของใดในอาคารหรือสถานที่ใดที่อาจก่อให้เกิดสาธารณภัยได้ ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นทราบเพื่อตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

มาตรา 41 ให้ผู้อำนวยการจัดให้มีอาสาสมัครในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ให้ความช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการมอบหมายและตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การบริหารและกำกับดูแลอาสาสมัคร การคัดเลือก การฝึกอบรม สิทธิ หน้าที่และวินัยของอาสาสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 42 ในกรณีที่องค์การสาธารณกุศลหรือบุคคลใดเข้ามาช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานในระหว่างเกิดสาธารณภัย ให้ผู้อำนวยการหรือเจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจมอบหมายภารกิจหรือจัดสถานที่ให้องค์การสาธารณกุศลและบุคคลดังกล่าวในการให้ความช่วยเหลือได้ตามที่เห็นสมควร

เพื่อให้การช่วยเหลือหรือบรรเทาสาธารณภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ผู้อำนวยการแจ้งให้องค์การสาธารณกุศลและบุคคล ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่อยู่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ทราบถึงแนวทางการปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดหรือแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร และวิธีการประสานงานในการปฏิบัติหน้าที่

มาตรา 43 ให้ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติกรตามหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และในการปฏิบัติกรตามหน้าที่ดังกล่าว หากได้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ และได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุและมีได้ประมาทเดินเล่ออย่างร้ายแรง ให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากความผิดและความรับผิดชอบ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้ใดซึ่งมิใช่เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการบำบัดภัยอันตรายจากสาธารณภัยนั้น ให้ทางราชการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 44 ในกรณีที่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาธารณภัยหรือการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้กำหนดไว้ในแผนต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้เปลี่ยนแปลงไปหรือแผนดังกล่าวได้ใช้มาครบห้าปีแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของผู้ซึ่งรับผิดชอบในการจัดทำแผน ปรับปรุง หรือทบทวนแผน ที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนโดยเร็ว

มาตรา 45 ให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัว สำหรับเจ้าพนักงานและอาสาสมัครเพื่อแสดงตัวขณะปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีที่ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการประสงค์จะแต่งเครื่องแบบ ก็ให้กระทำได้ตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 46 การดำเนินการตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 25 มาตรา 28 หรือมาตรา 29 ภายในเขตทหารหรือที่เกี่ยวกับกิจการ เจ้าหน้าที่ หรือทรัพย์สินในราชการทหารให้เป็นไปตามความตกลงเป็นหนังสือร่วมกันระหว่างผู้อำนวยการจังหวัดหรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครและผู้บังคับบัญชาของทหารในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่เป็นกรณีการสั่งการของนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 31

มาตรา 47 บรรดาค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้จ่ายเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของท้องถิ่นนั้น

มาตรา 48 ห้ามมิให้บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นำเอาความลับ ซึ่งตนได้มาในฐานะนั้นๆ ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือเปิดเผยความลับนั้นแก่ผู้อื่นโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือแก่การประกอบอาชีพของผู้นั้น

มาตรา 49 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อขจัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บัญชาการตามมาตรา 21 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 50 ผู้ใดขัดขวางการดำเนินการของเจ้าพนักงานตามมาตรา 24 หรือการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บัญชาการตามมาตรา 25 หรือข้อขจัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามมาตรา 26 วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 51 ผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ที่ปิดกั้นตามมาตรา 27 (3) โดยไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามคำสั่งของผู้อำนวยการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ที่อยู่ในพื้นที่ที่ปิดกั้นตามมาตรา 27 (3) ผู้อำนวยการหรือเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการจะเรียกบุคคลดังกล่าวมาตักเตือนแทนการดำเนินคดีก็ได้

มาตรา 52 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอพยพบุคคลออกจากพื้นที่ตามมาตรา 28 ถ้าคำสั่งอพยพนั้นเพื่อเป็นการป้องกันการกีดขวางการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหรือฝ่าฝืนคำสั่งตามมาตรา 29 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 53 ในขณะเกิดสาธารณภัย ผู้ใดแต่งเครื่องแบบหรือประดับเครื่องหมายของอาสาสมัครหรือขององค์การสาธารณกุศล และเข้าไปในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย โดยมีได้เป็นอาสาสมัครหรือสมาชิกขององค์การสาธารณกุศลดังกล่าว เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นบุคคลดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 54 ผู้ใดเรียกรับหรือหาประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบโดยแสดงตนว่าเป็นอาสาสมัคร เจ้าพนักงานหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือใช้ชื่อของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในการดำเนินการดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 55 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 48 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ³⁴

2.5 สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่วิจัย

2.5.1 ประวัติความเป็นมา

ตำบลชุมเงิน เดิมขึ้นกับอำเภอไชยธาร จังหวัดอุบลราชธานี ต่อมาจังหวัดอุบลราชธานีแบ่งการปกครอง แยกอำเภอไชยธาร เป็นจังหวัดไชยธาร ตำบลชุมเงิน จึงขึ้นกับอำเภอเมืองไชยธาร ปัจจุบันอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมือง จังหวัดไชยธาร แบ่งการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน

³⁴<http://www.thailandlawyercenter.com/index.php?lay=show&ac=article&id=538974575&Ntype=19>

2.5.2 สภาพทั่วไปของตำบล

ตำบลชุมเงิน เป็นที่ราบสูง ราบลุ่มฯ หนึ่งระดับน้ำ สภาพดินเป็นดินร่วนปนทรายไม่อุ้มน้ำ มีเนื้อที่ 14,980 ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร และนับถือศาสนาพุทธ

2.5.3 อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลตาตทอง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ทิศใต้ ติดกับ แม่น้ำชี อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลย่อ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลเชียงคำ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

2.5.4 จำนวนประชากรของตำบล

จำนวนประชากรในเขต อบต.ชุมเงิน 5,328 คน

2.5.5 ข้อมูลอาชีพของตำบล

อาชีพหลัก ทำนา

อาชีพเสริม ทำไร่

2.5.6 ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล

1) องค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง

2) วัด 6 แห่ง

3) โรงเรียน 4 แห่ง

4) สถานีอนามัย 2 แห่ง³⁵

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สนอง คำชมภู ได้วิจัย กระบวนการบริหารที่นำไปสู่ผลสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลตำบลกุดน้ำใส อำเภอป่าพอง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคิดเห็นของสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนต่อความเหมาะสมของการดำเนินงานศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการตรวจสอบและติดตามพบว่าอยู่ในระดับมาก และด้านการนำผลการตรวจสอบไปปฏิบัติพบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบล

³⁵ <http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=350115>/ข้อมูลทั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร.

กุดน้ำใสต่อความเหมาะสมของการปฏิบัติงานของศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลตำบลกุดน้ำใส โดยส่วนใหญ่เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

2) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการดำเนินงานศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

(1) ด้านการวางแผน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานเรื่องศูนย์ฯ ได้มีการร่วมวางแผนจัดทำแผนการฝึกซ้อมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นลำดับแรก

(2) ด้านการดำเนินงาน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานเรื่องศูนย์ฯ มีการซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นลำดับแรก

(3) ด้านการตรวจสอบและติดตาม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน เรื่อง การกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) ด้านการนำผลการตรวจสอบไปปฏิบัติ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานเรื่องศูนย์ฯ มีการหารือระหว่างบุคลากรผู้ทำงานเพื่อพัฒนางานที่พบข้อด้อยหรือข้อบกพร่อง³⁶

อภิชาติ เอกรังษี ได้วิจัย ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน: ศึกษากรณีเทศบาลเมืองศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ดังนี้

- 1) ควรแบ่งงบประมาณอย่างเหมาะสม
- 2) ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนกิจกรรมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- 3) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนควรจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้สนับสนุนการปฏิบัติงาน
- 4) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนด้วย
- 5) ควรได้รับสิทธิเงินประกันสังคมค่ารักษาพยาบาล

³⁶ สอนง คำขมภู, " กระบวนการบริหารที่นำไปสู่ผลสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลตำบลกุดน้ำใส อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น", รายงานการศึกษาปริญญาามนุษยศาสตรมหาบัณฑิต, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543.(บทคัดย่อ)

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้วิจัย ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตาม มาตรการป้องกันอุบัติเหตุจากรถในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2546 ผลการวิจัยพบว่า

1) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีความคิดเห็นว่า สาเหตุที่ทำให้อุบัติเหตุจากรถไม่ ลดลงตามเป้าหมาย คือ มาตรการเมาไม่ขับ การรณรงค์การใส่หมวกนิรภัย คาดเข็มขัดนิรภัย และ การจับผู้ขับขี่รถผิดกฎหมายเป็นการแก้ที่ปลายเหตุและเฉพาะช่วงเวลาเท่านั้น ส่วนสาเหตุที่ทำให้ อุบัติเหตุจากรถไม่ลดลงตามเป้าหมาย คือ การชนีกกำลังระหว่างเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ และ ภาคเอกชนตลอดจนอาสาสมัครตั้งด่านตรวจความปลอดภัย

2) มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการลดอุบัติเหตุจากรถ คือ ทุกฝ่ายจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหาย่างเป็นระบบและกระทำอย่างต่อเนื่อง จริงจัง และการปรับปรุงกฎหมายในการใช้ รถและการใช้ความเร็วให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและให้มีการบังคับใช้อย่างเข้มงวดทั่วถึง ไม่มีการยกเว้นผู้ใดทั้งสิ้น

3) อุปสรรคในการดำเนินงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน คือ ประชาชนที่ใช้ ยานพาหนะประเภทรถจักรยานยนต์มักจะไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรด้วยความเร็วสูงเป็นส่วนใหญ่ และขาดยานพาหนะ และน้ำมันเชื้อเพลิงในการเดินทางไป-มาระหว่างปฏิบัติงาน³⁸

พรสรวง เถาตะกู ได้วิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีความภาคภูมิใจในตนเอง การได้รับการสนับสนุนของศูนย์ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลตำบล การทำงานเป็นทีม และการปฏิบัติงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยอยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่มีระยะเวลาการเป็น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนต่างกัน มีการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยของ อาสาสมัครป้องกันภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลักต่างกัน มีการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัคร ป้องกันภัยไม่แตกต่างกัน³⁹

³⁸ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, "ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามมาตรการ ป้องกันอุบัติเหตุจากรถในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2546", รายงานวิจัย, กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย, 2546. (บทคัดย่อ)

³⁹ พรสรวง เถาตะกู, "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม, วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศา

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่มีระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนต่างกัน มีการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลักต่างกัน มีการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยไม่แตกต่างกัน³⁹

ภักดี ทองพุ่ม ได้วิจัย ความคิดเห็นของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนต่อการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีความเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์เรื่อง อุบัติเหตุแก่ประชาชนในกลุ่มเสี่ยง ด้านยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และด้านยุทธศาสตร์การวิศวกรรมจราจร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านยุทธศาสตร์การให้บริการการแพทย์ฉุกเฉิน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่มีสังกัดต่างกัน มีความเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมแตกต่างกัน⁴⁰

สาวิตรี ณรงค์น้อย ได้วิจัย การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมการป้องกันอาชญากรรมของอาสาสมัครเป็นรายด้านพบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการวางแผนมาก

³⁹ พรสวรรค์ เถาตะกู, "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม, วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550. (บทคัดย่อ)

⁴⁰ ภักดี ทองพุ่ม, "ความคิดเห็นของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนต่อการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนจังหวัดมหาสารคาม, วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552. (บทคัดย่อ)

อาชญากรรมในชุมชน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม คือ การขาดงบประมาณ และอุปกรณ์ต่างๆ สำหรับการปฏิบัติงาน⁴¹

จ.ส.ต. กาศิก พ่วงพร้อม ได้วิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะ อปพร. ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยรอ อำเภอมะนังจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ในฐานะ อปพร. ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยรอ อำเภอมะนังจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการฝึกอบรม, ด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัย, และด้านการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับหน่วยราชการในการบริการสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาและอุปสรรค พบว่า 1) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยรอมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดทำแผนพัฒนาน้อยมาก, 2) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยรอไม่มีการติดตามผลการพัฒนาตามแผนพัฒนา, 3) ประชาชนไม่เข้าใจหลักการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น, 4) ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยรอไม่แสดงความคิดเห็นในการเสนอโครงการ, และ 5) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยรอ มีงบประมาณในการจัดทำโครงการจำกัด ทำให้ ไม่สามารถตอบสนองโครงการที่ประชาชนเสนออย่างครบถ้วนเท่าที่ควร⁴²

รณชัย มณีอินทร์ ได้วิจัย บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมก่อนเกิดสาธารณภัย โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมวางแผน จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวก เพื่อจัดเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ขณะเกิดสาธารณภัยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ ฯ มีการแจ้งเตือนภัย เข้าระงับภัย และช่วยเหลือผู้ประสบภัย หลังจากสาธารณภัยสิ้นสุดลง มีการสำรวจและซ่อมแซมสาธารณูปโภคที่เสียหาย การฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ประสบภัย แต่ปัญหาที่พบขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์กู้ภัย บุคลากรที่มีความรู้ ข้อเสนอแนะขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องการได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น การสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการอบรมเจ้าหน้าที่ด้วย

⁴¹ สาวิตรี ธรรมคันธ์น้อย, "การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน", วิทยานิพนธ์ปริญญาามนุษยศาสตรมหาบัณฑิต, คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552. (บทคัดย่อ)

⁴² จ.ส.ต. กาศิก พ่วงพร้อม, "การมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะ อปพร. ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยรอ อำเภอมะนังจังหวัดพิษณุโลก", สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพิษณุโลก, 2553, (บทคัดย่อ)

เกิดสาธารณภัย โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมวางแผน จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกเฉพาะกิจ เพื่อจัดเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ขณะเกิดสาธารณภัยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ฯ มีการแจ้งเตือนภัย เข้าระงับภัย และช่วยเหลือผู้ประสบภัย หลังจากสาธารณภัยสิ้นสุดลง มีการสำรวจและซ่อมแซมสาธารณูปโภคที่เสียหาย การฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ประสบภัย แต่ปัญหาที่พบองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์กู้ภัย บุคลากรที่มีความรู้ ข้อเสนอแนะขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องการได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น การสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการอบรมเจ้าหน้าที่ด้วย

การดำเนินการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมก่อนเกิดสาธารณภัย ผลการวิเคราะห์ศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. การให้คนชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกัน และลดผลกระทบจากสาธารณภัย พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี จัดให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกัน และลดผลกระทบจากสาธารณภัยโดยการจัดประชุมผู้นำชุมชน และประชาชน เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน ป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัย โดยร่วมกันสำรวจและกำหนดพื้นที่เสี่ยงภัย เตรียมแผนสำหรับการช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ อาหาร สถานที่รองรับการอพยพ การประสานงานด้านการแพทย์ และการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ที่คอยให้การช่วยเหลือกรณีมีสาธารณภัยเกิดขึ้น
2. การจัดทำแผนสำรวจพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดให้มีการสำรวจพื้นที่ ๆ มีความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัยโดยการให้ผู้นำ หรือตัวแทนชุมชน ร่วมกับช่างโยธาประจำองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมกันสำรวจและกำหนดพื้นที่ ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัย
3. การจัดทำแผนเตรียมความพร้อมในการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัยสำหรับชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมโดยกำหนดแผนการจัดฝึกอบรม อปพร. แผนการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในการรับมือกับสาธารณภัย แผนการจัดหา จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์สำหรับป้องกันหรือบรรเทาสาธารณภัย
4. รูปแบบการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัย พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่แล้วมีรูปแบบการฝึกซ้อมโดยมีการฝึกอบรม อปพร. สมาชิก อส. และกรรมการหมู่บ้าน ให้พร้อมรับมือและสามารถช่วยเหลือเมื่อเกิดสาธารณภัยได้อย่างทันท่วงที มีจำนวนน้อยที่มีรูปแบบการฝึกซ้อมโดยการจำลองสถานการณ์จริง ร่วมกับหน่วยงานอื่น

5. การจัดเตรียมทรัพยากรกู้ภัยและอุปกรณ์ช่วยชีวิต พบว่าส่วนใหญ่แล้วองค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดเตรียมทรัพยากรกู้ภัย และมีอุปกรณ์ช่วยชีวิตเบื้องต้น ชุดปฐมพยาบาล บุคลากร ชุดกู้ชีพกู้ภัยประจำตำบล (OTOS)

6. การจัดเตรียมระบบสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วองค์การบริหารส่วนตำบลใช้วิทยุสื่อสารเคลื่อนที่ เพื่อให้ในการติดต่อสื่อสารเมื่อมีสาธารณภัยเกิดขึ้น

7. การจัดเตรียมสถานที่หลบภัย เส้นทางอพยพ การสำรอง อาหารและน้ำดื่ม พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้มีการจัดเตรียมสถานที่หลบภัย เส้นทางอพยพ และสำรอง อาหาร น้ำดื่ม ยาและเวชภัณฑ์ที่เป็นชุดช่วยชีวิตฉุกเฉิน

8. การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ เมื่อคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย พบว่ามีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรีเพียงบางส่วน ที่ได้มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเมื่อคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย โดยมีการจัดทำคำสั่งจัดตั้งศูนย์ มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ หน่วยช่วยเหลือ หน่วยประสานการช่วยเหลือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กรณีเกิดภัย มีการแบ่งหน้าที่/ฝ่าย การให้ความช่วยเหลือ เตรียมบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่อพยพเมื่อเกิดสาธารณภัย ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ ตามขั้นตอนโดยแบ่งเป็น 1. ฝ่ายอำนวยการ 2. ฝ่ายปฏิบัติการป้องกันและระงับภัย 3. ฝ่ายประชาสัมพันธ์ 4. ฝ่ายรับบริจาคสิ่งของพระราชทรัพย์ 5. ฝ่ายฟื้นฟูบูรณะ

ขั้นตอนที่ 2. ขณะเกิดสาธารณภัย ผลการศึกษา สรุปได้ ดังนี้

1. การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเพื่อเป็นศูนย์สั่งการ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล โดยส่วนใหญ่แล้วไม่ได้มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเพื่อเป็นศูนย์สั่งการ และประสานหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย

2. นายกององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีการสั่งการและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยอย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ พบว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้อำนวยการท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปี 2550

3. มีการแจ้งเตือนภัยให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ โดยการแจ้งเตือนล่วงหน้าและการเตือนฉุกเฉิน พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า โดยผ่านทางอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ เครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยในระดับตำบล/หมู่บ้าน โดยใช้ระบบสื่อสารและสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น เสียงตามสาย วิทยุชุมชน และ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน สำหรับการแจ้งเตือนภัยฉุกเฉิน มีการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งเตือนโดยผ่านทางหอกระจายข่าวหมู่บ้าน การประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนโดยใช้รถยนต์เคลื่อนที่เร็ว ไตรเอนมือหมุน แจ้งผ่านผู้นำชุมชน สมาชิก อปพร. ผ่านวิทยุสื่อสาร วิทยุชุมชน

ป้องกันภัยประจำหมู่บ้าน ฯ ทำการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย ให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้น พร้อมทั้งขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อให้การช่วยเหลือเป็นอันดับต่อไป ถ้ามีความจำเป็นต้องส่งต่อผู้ป่วย ก็จะมีการประสานขอความช่วยเหลือไปยังโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้ที่สุด หรือติดต่อผ่านศูนย์เ็นเรนทร (1669)

6. การจัดหาอาหาร น้ำดื่ม เสื้อผ้า ที่พักฉุกเฉิน เวชภัณฑ์ พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีการสำรวจจำนวนผู้ประสบภัย และความเสียหายเบื้องต้น จัดเตรียมสถานที่ในการช่วยเหลือ ทำการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเบื้องต้น และจัดหาอาหาร น้ำดื่ม ถุงยังชีพ ของใช้ และเวชภัณฑ์ ที่จำเป็น ดำเนินการจัดหาโดยการสั่งซื้อขององค์การบริหารส่วนตำบล การขอรับการสนับสนุนจาก หน่วยงานราชการ หรือการรับบริจาค จากภาคเอกชนตลอดจนประชาชนทั่วไป

7. การติดต่อสื่อสารให้ครอบคลุมพื้นที่ประสบภัย พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีช่องทางในการติดต่อสื่อสารที่ครอบคลุมพื้นที่ประสบภัย โดยผ่านทาง เครือข่ายวิทยุสื่อสารสมาชิก อปพร โทรศัพท์เคลื่อนที่ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน วิทยุชุมชน รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ อาสาสมัครป้องกันภัยประจำหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน และการสื่อสารแบบปากต่อปาก ฯลฯ

8. การอพยพประชาชนให้พ้นจากเขตประสบสาธารณภัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล จะอพยพประชาชนให้พ้นจากเขตประสบสาธารณภัย โดยการไ้รถยนต์ซึ่งอาจจะ เป็นของ องค์การบริหารส่วนตำบล หรือของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล หรือของประชาชนในพื้นที่

9. การปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บ พบว่า ผู้บาดเจ็บจะได้รับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น จากทีมช่วยเหลือผู้ประสบภัยซึ่งได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นก่อน แล้วส่งต่อให้ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นผู้ดูแล ในกรณีที่มีผู้บาดเจ็บที่มีอาการรุนแรง หรือสาธารณสุขที่มีความรุนแรงจะประสานขอความช่วยเหลือจากหน่วยกู้ชีพ และโรงพยาบาลเพื่อขอความช่วยเหลือในการดูแลผู้บาดเจ็บ และส่งต่อผู้บาดเจ็บไปยังโรงพยาบาล

10. การดูแลความปลอดภัยบริเวณสถานที่เกิดสาธารณภัย และสถานที่รองรับการอพยพของประชาชน พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีการประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ว่าสถานที่ดังกล่าว เป็นสถานที่เกิดสาธารณภัย และห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปยังบริเวณสถานที่เกิดสาธารณภัย ถ้ายังไม่มี ความปลอดภัยเพียงพอ โดยจะมีการจัดเวรยาม ตลอด 24 ชั่วโมง ส่วนสถานที่รองรับการอพยพ ผู้ประสบภัยนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล จะจัดหาสถานที่ที่มีความปลอดภัย เช่น วัด โรงเรียน หรือสร้างอาคารชั่วคราว ตลอดจนดูแลด้านปัจจัย 4 จัดหารถสุขามาให้บริการ

ขั้นตอนที่ 3. หลังจากสาธารณภัยผ่านพ้นไปแล้ว ผลการศึกษา สรุปได้ ดังนี้

1. การจัดตั้งหน่วยบรรเทาทุกข์ เช่น การปฐมพยาบาล/การขนย้ายผู้ป่วยผู้ได้รับบาดเจ็บ และทรัพย์สินไปยังที่ปลอดภัย การดูแลผู้ประสบภัยที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในระยะแรก พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล จัดให้มีการปฐมพยาบาลและการบรรเทาทุกข์ ที่หน่วยบรรเทาทุกข์

หรือสถานทีอพยพ และดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่าง พอสมควร เช่น การดูแลรักษา อาหารการกิน น้ำดื่ม และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ในการดำรงชีวิต และประสานงานขอรับความช่วยเหลือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการ ของประชาชนที่ประสบภัย

2. การประเมินความเสียหาย และการให้ความช่วยเหลือที่สอดคล้องกับความต้องการ ผู้ประสบภัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มอบหมายส่วนโยธาออกสำรวจพื้นที่เสียหายร่วมกับ ผู้นำชุมชน และดำเนินการซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถให้ประโยชน์ได้

3. การสำรวจสิ่งสาธารณูปโภคที่ชำรุดเสียหาย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย ให้ส่วนโยธาขององค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่ในประเมินและวางแผนในบูรณะและซ่อมแซม

4. การกำจัดสิ่งปฏิกูล การรื้อถอนทำลายซากปรักหักพัง พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีการกำจัดสิ่งปฏิกูล และรื้อถอนทำลายซากปรักหักพัง โดยการใช้เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วน ตำบล และประชาชนโดยการขอรับการสนับสนุนความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ เครื่องจักรกล รถเก็บขยะ จากองค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบลใกล้เคียง

5. การซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎร และระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้สามารถใช้งานได้ ตามปกติโดยเร็ว พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุ และงบประมาณใน บางส่วน และจัดทีมช่างออกให้ความช่วยเหลือประชาชนตามคำร้องขอความช่วยเหลือ

6. การประชาสัมพันธ์ ฟื้นฟูสภาพจิตใจ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประสานให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้าไปดูแลด้านสุขภาพ และ ฟื้นฟูจิตใจ ร่วมกับเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล

7. การฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนผู้ประสบสาธารณภัย การจ้างงาน และการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับประชาชนผู้ประสบภัย พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการ ฝึกอบรมอาชีพ และมีการจ้างงานโดยองค์การบริหารส่วนตำบล มีการให้การสงเคราะห์ แก่ครอบครัวของผู้ที่ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง ให้ทุนการศึกษาแก่บุตรของผู้ประสบภัย⁴³

⁴³ รัชชัย มณีอินทร์, "บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการป้องกันและบรรเทาสาธาณภัยในจังหวัดสุพรรณบุรี", ปริญญาานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553. (บทคัดย่อและสรุปงานวิจัย)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ได้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตพื้นที่ตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จำนวนทั้งสิ้น 150 คน¹

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตพื้นที่ตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จำนวนทั้งสิ้น 150 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane)² ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 109 คน สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane

---

¹ กองสวัสดิการสังคม, เทศบาลเมืองยโสธร, ข้อมูลชุมชนตามโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน(SML)ประจำปีงบประมาณ 2555.(อัตลำนเอา).

² สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2544), หน้า 127.

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ กำหนดให้ $e = 0.05$

แทนค่า

$$\begin{aligned} & \frac{150}{1+150(0.05)^2} \\ & = 108.69 \\ & = 109 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 109 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.2.1 การสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling)³ โดยวิธีการจับฉลากแบบไม่ทดแทนจากรายชื่อของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จำนวน 150 คน จนได้กลุ่มตัวอย่างครบจำนวน 109 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม(Questionnaire)เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ซึ่งแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน แบบสอบถามเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ(Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จำนวน 4 ด้าน มีข้อคำถาม

³ เรืองเดียวกันหน้า, 45.

จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ ลิกเคอร์ต (Likert)⁴

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนเงิน อำเภอเมืองยโสธร จำนวน 4 ข้อ มี ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open – ended Question)

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้มี ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

3.4.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งเป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

3.4.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือ แบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามปลายปิด

3.4.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้เสนอแนะ

3.4.4 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน มีรายชื่อดังนี้

1. ว่าที่ ร้อยตรี พิชิต กันยารรณ วุฒิการศึกษา ศศ.บ.(รัฐศาสตร์) ศศ.ม.(รัฐศาสตร์) ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลคำเตย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร

2. ร.ต.อ. ณัฐภัทร เสมานู วุฒิการศึกษา น.บ.(นิติศาสตร์), ศศ.ม.(รัฐศาสตร์การปกครอง) ตำแหน่ง รองสารวัตรสถานีตำรวจภูธรโพธิ์ทอง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. พ.ต.ท. ปรีชา เนติวัชรเวช วุฒิการศึกษา น.บ.(นิติศาสตร์), น.ม. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต) ตำแหน่ง รองผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและสอดคล้องของเนื้อหา ซึ่งดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency: IOC) มีสูตรในการหาค่า ดังนี้

$$IOC = \sum R$$

⁴ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ตำราชุดฝึกอบรมหลักสูตร"นักวิจัย", (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2547), หน้า 149.

N

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
 N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยที่ +1 แนใจว่าสอดคล้อง
 0 ไม่แนใจว่าสอดคล้อง
 -1 แนใจว่าไม่สอดคล้องกัน

เลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปจากค่าตามทั้งหมด 20 ข้อ ใช้ได้ทั้งหมด 20 ข้อ
 ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.67 – 1.00

3.4.5 นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try – out) กับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
 องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ซึ่งมีไว้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด และ
 นำไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้วิธีการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha
 Coefficient)⁵ ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

3.4.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใน
 การวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ขอนหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
 ราชวิทยาลัย ไปถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เพื่อขอ
 อนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัย

3.5.2 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและความเป็นอิสระในการให้ข้อมูลรายละเอียด
 ของแบบสอบถาม รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยซึ่งจะไม่ทำให้เกิดความเสียหาย หรือ
 กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตอบแบบสอบถามอย่าง
 ถูกต้องครบถ้วนและเก็บรวบรวมข้อมูลตามกำหนดเวลา

⁵บุญเรียง ขจรศิลป์, วิธีวิจัยทางการศึกษา., (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพีเอ็นการพิมพ์,
 2543), หน้า 35.

3.5.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองได้และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 109 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5.4 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังนี้

3.6.1 การหาคุณภาพเครื่องมือ

1) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามด้วยด้วยสถิติทดสอบ Item-Total Correlation⁶

2) วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)⁷

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม

1) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ความถี่ (Frequency: f) และร้อยละ (Percentage: P)

2) นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

ระดับบทบาทมากที่สุด	เท่ากับ 5 คะแนน
ระดับบทบาทมาก	เท่ากับ 4 คะแนน
ระดับบทบาทปานกลาง	เท่ากับ 3 คะแนน
ระดับบทบาทน้อย	เท่ากับ 2 คะแนน
ระดับบทบาทน้อยที่สุด	เท่ากับ 1 คะแนน

3) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ในข้อ 2 ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 85.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 88.

4) นำผลการวิเคราะห์ที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายเฉลี่ยเพื่อหาว่าระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยรวมและรายด้าน ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) กำหนดเกณฑ์ดังนี้⁸

ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	มีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	มีบทบาทอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	มีบทบาทอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 ดังนี้

$$\text{ช่วงว่างระหว่างคะแนน (Range)} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ค่าเฉลี่ย} = \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.80$$

3.6.3 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรที่มี เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1) ทดสอบสมมติฐาน ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน ด้วยการใช้สถิติทดสอบ t - test (dependent)⁹ โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ทดสอบสมมติฐาน ประชาชนที่มีอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน ด้วยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยสถิติ F-test (ANOVA)¹⁰ โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

⁸ เพ็ญแข แสงแก้ว, การวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541), หน้า 205.

⁹ สมนึก ภัททิยธนี, พื้นฐานการวิจัยการศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 64.

¹⁰ เรืองเดียวกัน, หน้า 101.

3.6.4 วิเคราะห์ข้อเสนอนี้เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency: f) แล้วสรุปเป็นความเรียง โดยจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัยอยู่ 2 ประเภท ได้แก่

3.7.1 สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายปัจจัยส่วนบุคคล

3.7.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

i) การหาค่าร้อยละ (Percentage)¹¹

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

n = จำนวนประชากร

2) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) หรือมัชฌิมเลขคณิต¹²

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

n = จำนวนประชากร

¹¹นิภา เมธธาวิชัย, วิทยาการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543), หน้า 128.

¹²สงศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547), หน้า 55.

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)¹³

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

S = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนประชากร

4) การทดสอบสมมติฐาน (t-test)¹⁴

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสต์ (t-test Independent) โดยที่ $df = n_1 + n_2 - 2$

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

5) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE WAY ANOVA) หรือ (F-test)¹⁵

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

¹³ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540), หน้า 53.

¹⁴ พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด), (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2543), หน้า 183.

¹⁵ นิภา เมธาวิชัย, วิทยาการวิจัย, อ่างแล้ว, หน้า 110.

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลขุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย(Mean)
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)
t	แทน สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญตามการแจกแจงแบบ t (t- distribution)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
df	แทน ชั้นความเป็นอิสระ(Degrees of Freedom)
SS	แทน ผลบวกยกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
F	แทนสถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญตามการแจกแจงแบบ F (F- distribution)
Sig.	แทน ความน่าจะเป็นที่จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (Probability)
n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (Number of Samples)
*	แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการวิจัย เรื่อง ปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองยโสธร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็น เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน แบบสอบถามเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ(Checklist) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ทั้งภาพรวม รายด้านและรายข้อ จำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่
2. ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่
3. ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่
4. ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน โดยใช้สถิติ t - test และ F - test(One-Way ANOVA)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วแจกแจงความถี่ (Frequency) โดยการนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
ผลวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 4.1 –4.3

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	85	77.98
หญิง	24	22.02
รวม	109	100.00

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 85คน คิดเป็นร้อยละ 77.98 และเป็นเพศหญิงจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 22.02

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

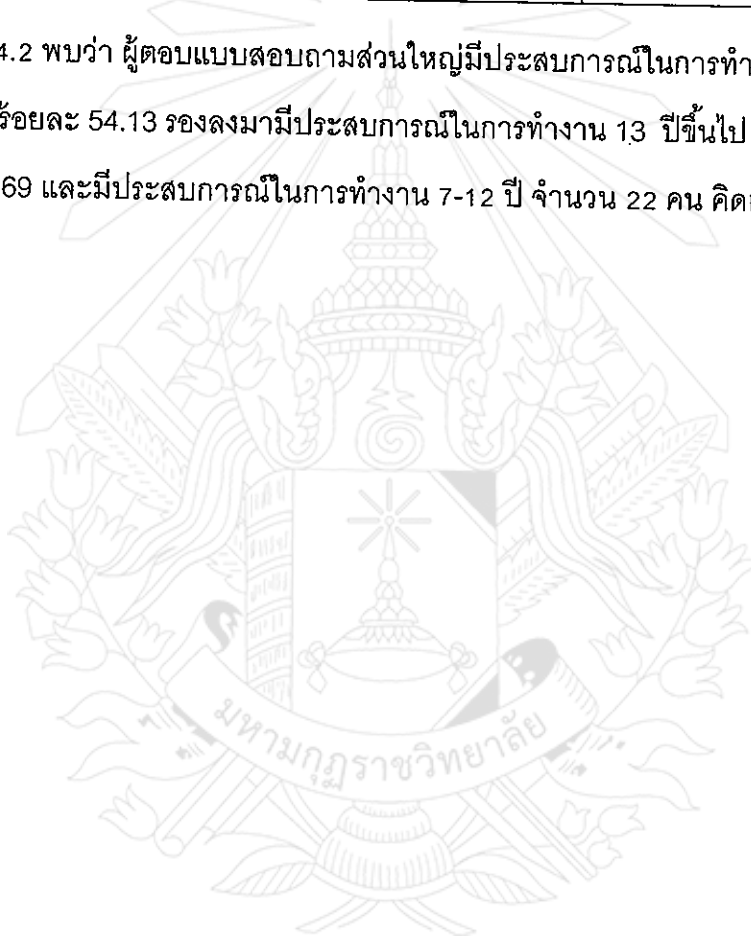
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 ปี	31	28.44
31-40 ปี	43	39.45
41 ปีขึ้นไป	35	32.11
รวม	109	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 39.45 รองลงมา มีอายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 32.11 และมีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 28.44 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
1-6 ปี	59	54.13
7-12 ปี	22	20.18
13 ปี ขึ้นไป	28	25.69
รวม	109	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-6 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 54.13 รองลงมามีประสบการณ์ในการทำงาน 13 ปีขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 25.69 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 7-12 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 20.18ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร

ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.4 – 4.8

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่	3.55	0.55	มาก
2	ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่	3.53	0.73	มาก
3	ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่	3.60	0.48	มาก
4	ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย	3.34	0.40	ปานกลาง
รวม		3.51	0.46	มาก

(n=109)

จากตารางที่ 4.4 พบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากสามด้าน และอยู่ในระดับปานกลางหนึ่งด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ และด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบล ชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง	3.89	0.72	มาก
2	การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์	3.37	0.59	มาก
3	การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ โรคระบาดทั้งใน สัตว์บกและสัตว์น้ำ	3.49	0.81	มาก
4	การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ การระบาดของ ศัตรูพืช	3.54	0.35	มาก
5	การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ อุบัติเหตุ และภัย อื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น	3.44	0.45	มาก
รวม		3.55	0.55	มาก

(n=109)

จากตารางที่ 4.5 พบว่าบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง รองลงมา คือ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ การระบาดของศัตรูพืช ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยได้แก่อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง	3.87	1.30	มาก
2	การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์	3.41	1.39	มาก
3	การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ โรคระบาดทั้งในสัตว์บกและสัตว์น้ำ	3.42	0.44	มาก
4	การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ การระบาดของศัตรูพืช	3.44	0.49	มาก
5	การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ อุบัติเหตุและภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น	3.50	0.62	มาก
รวม		3.53	0.73	มาก

(n=109)

จากตารางที่ 4.6 พบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยได้แก่อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง รองลงมา คือ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ที่จัดงานทั่วไป	3.48	0.50	มาก
2	การรักษาความสงบและความปลอดภัยในวัดที่จัดงาน	3.75	0.25	มาก
3	การรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ราชการ	3.44	0.32	มาก
4	การรักษาความสงบและความปลอดภัยในชุมชน	3.65	0.11	มาก
5	การระงับการทะเลาะวิวาทในกรณีต่างๆ	3.70	0.25	มาก
รวม		3.60	0.48	มาก

(n=109)

จากตารางที่ 4.7 พบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การรักษาความสงบและความปลอดภัยในวัดที่จัดงาน รองลงมา คือ การรักษาความสงบและความปลอดภัยในชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ราชการ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลขุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัยโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ อัครีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง	3.40	0.50	ปานกลาง
2	การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์	3.21	0.72	ปานกลาง
3	การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ โรคระบาดทั้งในสัตว์บก และสัตว์น้ำ	3.37	0.61	ปานกลาง
4	การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ การระบาดของศัตรูพืช	3.33	0.45	ปานกลาง
5	การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น	3.39	0.32	ปานกลาง
	รวม	3.34	0.40	ปานกลาง

(n=109)

จากตารางที่ 4.8 พบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลขุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย โดยรวมอยู่ในปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ อัครีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง รองลงมา คือ การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน โดยใช้สถิติ t – test และ F – test (One-Way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.9 – 4.38

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	85	3.55	0.77	มาก
หญิง	24	3.47	0.45	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีบทบาทในการปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	85	3.55	0.77	0.38	0.18
หญิง	24	3.47	0.45		

จากตารางที่ 4.10 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีเพศต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	85	3.58	0.50	มาก
หญิง	24	3.53	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	31	3.58	0.50	0.83	0.16
หญิง	89	3.53	0.65		

จากตารางที่ 4.12 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีเพศต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	85	3.55	0.80	มาก
หญิง	24	3.51	0.95	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	85	3.55	0.80	0.43	0.12
หญิง	24	3.51	0.95		

จากตารางที่ 4.14 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีเพศต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	85	3.64	0.57	มาก
หญิง	24	3.56	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	85	3.64	0.57	0.66	0.18
หญิง	24	3.56	0.62		

จากตารางที่ 4.16 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีเพศต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	85	3.36	0.55	ปานกลาง
หญิง	24	3.32	0.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนเงิน อำเภอเมืองยโสธร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย พื้นที่ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	85	3.36	0.55	0.33	0.08
หญิง	24	3.32	0.60		

จากตารางที่ 4.18 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีเพศต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทใฝ่
การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหาร
ส่วนตำบลชุมชนเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวมจำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน 30 ปี	31	3.45	0.97	มาก
31-40 ปี	43	3.52	0.65	มาก
41 ปีขึ้นไป	35	3.56	0.55	มาก
รวม *	109	3.51	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนเงิน อำเภอเมืองยโสธร แต่ละช่วงอายุ มีบทบาทในการปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.29	2	0.15	0.44	0.12
ภายในกลุ่ม	36.47	106	0.34		
รวม	36.76	108			

จากตารางที่ 4.20 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีอายุต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน 30 ปี	31	3.51	0.87	มาก
31-40 ปี	43	3.54	0.65	มาก
41 ปีขึ้นไป	35	3.60	0.52	มาก
รวม	109	3.55	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร แต่ละช่วงอายุ มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.22 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.22	2	0.11	0.41	0.10
ภายในกลุ่ม	31.44	106	0.27		
รวม	32.66	108			

จากตารางที่ 4.22 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีอายุต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน 30 ปี	31	3.55	0.58	มาก
31-40 ปี	43	3.66	0.66	มาก
41 ปีขึ้นไป	35	3.59	0.45	มาก
รวม	109	3.60	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร แต่ละช่วงอายุ มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.24 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.32	2	0.16	0.50	0.10
ภายในกลุ่ม	34.24	106	0.32		
รวม	32.66	108			

จากตารางที่ 4.24 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีอายุต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน 30 ปี	31	3.30	0.47	ปานกลาง
31-40 ปี	43	3.32	0.60	ปานกลาง
41 ปีขึ้นไป	35	3.40	0.35	ปานกลาง
รวม	109	3.34	0.40	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.25 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร แต่ละช่วงอายุ มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.26 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.22	2	0.11	0.41	0.09
ภายในกลุ่ม	31.44	106	0.27		
รวม	32.66	108			

จากตารางที่ 4.26 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีอายุต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1-6 ปี	59	3.48	0.37	มาก
7-12 ปี	22	3.52	0.45	มาก
13 ปีขึ้นไป	28	3.53	0.55	มาก
รวม	109	3.51	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.28 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.38	2	0.19	0.40	0.10
ภายในกลุ่ม	42.51	106	0.27		
รวม	42.89	108			

จากตารางที่ 4.28 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1-6 ปี	59	3.49	0.37	มาก
7-12 ปี	22	3.57	0.75	มาก
13 ปีขึ้นไป	28	3.60	0.59	มาก
รวม	109	3.55	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.29 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.30 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.30	2	0.15	0.41	0.13
ภายในกลุ่ม	38.86	106	0.37		
รวม	39.16	108			

จากตารางที่ 4.30 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการ ทำงาน	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1-6 ปี	59	3.45	0.97	มาก
7-12 ปี	22	3.52	0.65	มาก
13 ปีขึ้นไป	28	3.56	0.55	มาก
รวม	109	3.51	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.31 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.32 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.28	2	0.14	0.38	0.12
ภายในกลุ่ม	39.04	106	0.37		
รวม	39.32	108			

จากตารางที่ 4.32 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1-6 ปี	59	3.56	0.57	มาก
7-12 ปี	22	3.59	0.45	มาก
13 ปีขึ้นไป	28	3.65	0.55	มาก
รวม	109	3.60	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.33 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.34 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.12	2	0.06	0.20	0.14
ภายในกลุ่ม	31.44	106	0.30		
รวม	31.56	108			

จากตารางที่ 4.34 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1-6 ปี	59	3.31	0.47	ปานกลาง
7-12 ปี	22	3.33	0.60	ปานกลาง
13 ปีขึ้นไป	28	3.38	0.35	ปานกลาง
รวม	109	3.34	0.40	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.35 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.36 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.42	2	0.21	0.57	0.20
ภายในกลุ่ม	38.94	106	0.37		
รวม	39.36	108			

จากตารางที่ 4.36 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.37 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	n	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1-6 ปี	59	3.45	0.97	มาก
7-12 ปี	22	3.52	0.65	มาก
13 ปีขึ้นไป	28	3.56	0.55	มาก
รวม	109	3.51	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.37 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.38 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.22	2	0.11	0.41	0.50
ภายในกลุ่ม	31.44	106	0.27		
รวม	32.66	108			

จากตารางที่ 4.38 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร
ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร

ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.39-4-42

ตารางที่ 4.39 แสดงจำนวนความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของ
อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน
อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ในเขตพื้นที่

ลำดับที่	ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่	ความถี่ (คน)
1	อปพร. ควรแสดงบทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรค ระบาดในมนุษย์ให้เด่นชัดยิ่งขึ้น	22
2	อปพร. ควรแสดงบทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดจาก โรคระบาดทั้งในสัตว์บกและสัตว์น้ำ ให้มากกว่าที่เป็นอยู่	20

จากตารางที่ 4.39 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน
อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่โดยเรียงลำดับ
ตามความถี่จากสูงไปหาต่ำได้แก่ อปพร. ควรแสดงบทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
โรคระบาดในมนุษย์ให้เด่นชัดยิ่งขึ้น และอปพร. ควรแสดงบทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณ
ภัยที่เกิดจากโรคระบาดทั้งในสัตว์บกและสัตว์น้ำ ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.40 แสดงจำนวนความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่

ลำดับที่	ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่	ความถี่ (คน)
1	อปพร. ควรแสดงบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบอุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น โดยรวดเร็วเพื่อลดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน	30
2	อปพร. ควรแสดงบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบอัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ	14

จากตารางที่ 4.40 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ โดยเรียงลำดับตามความถี่จากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ อปพร. ควรแสดงบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบอุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น โดยรวดเร็วเพื่อลดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน และ อปพร. ควรแสดงบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบอัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.41 แสดงจำนวนความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของ
อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน
อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่

ลำดับที่	ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่	ความถี่ (คน)
1	อปพร. ควรแสดงบทบาทในการรักษาความสงบและความปลอดภัยใน สถานที่ที่จัดงานทั่วไป ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น	24
2	อปพร. ควรแสดงบทบาทในการรักษาความสงบและความปลอดภัยใน ชุมชนให้ประชาชนอุ่นใจยิ่งขึ้น	20

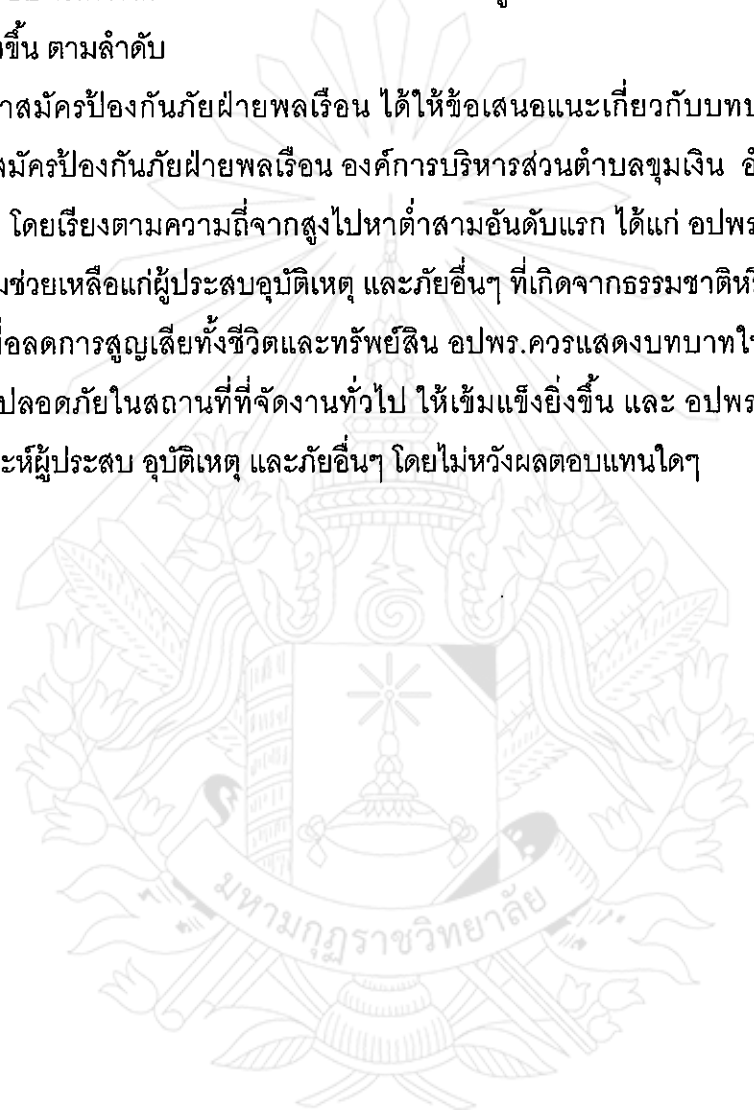
จากตารางที่ 4.41 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน
อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ โดยเรียงลำดับตามความถี่จากสูง
ไปหาต่ำได้แก่อปพร. ควรแสดงบทบาทในการรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ที่จัดงาน
ทั่วไป ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นและ อปพร. ควรแสดงบทบาทในการรักษาความสงบและความปลอดภัยใน
ชุมชนให้ประชาชนอุ่นใจยิ่งขึ้น ตามลำดับ

ตารางที่ 4.42 แสดงจำนวนความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของ
อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน
อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

ลำดับที่	ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย	ความถี่ (คน)
1	อปพร. ควรแสดงบทบาทในการสงเคราะห์ผู้ประสบ อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ	22
2	อปพร. ควรแสดงบทบาทในการสงเคราะห์ผู้ประสบอัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง ให้มากยิ่งขึ้น	10

จากตารางที่ 4.42 พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัยโดยเรียงลำดับตามความถี่จากสูงไปหาต่ำได้แก่ อบรม.ควรแสดงบทบาทในการสงเคราะห์ผู้ประสบ อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ และ อบรม.ควรแสดงบทบาทในการสงเคราะห์ผู้ประสบอัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง ให้มากยิ่งขึ้น ตามลำดับ

โดยสรุปอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยเรียงตามความถี่จากสูงไปหาต่ำสามอันดับแรก ได้แก่ อบรม.ควรแสดงบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบอุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น โดยรวดเร็วเพื่อลดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน อบรม.ควรแสดงบทบาทในการรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ที่จัดงานทั่วไป ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น และ อบรม.ควรแสดงบทบาทในการสงเคราะห์ผู้ประสบ อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร" มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร, 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน, และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตพื้นที่ตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จำนวนทั้งสิ้น 150 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 109 คน โดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Taro Yamane)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม(Questionnaire)เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร ซึ่งแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็น เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน แบบสอบถามเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ(Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จำนวน 4 ด้าน มีข้อความถามจำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Linkert) และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จำนวน 4 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open – ended Question)

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จำนวน 109 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีเพศต่างกัน ใช้การทดสอบ t-test และสำหรับการจำแนกตามอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ใช้การทดสอบ F-test และบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency) ซึ่งสามารถสรุปผลของการวิจัยตามข้อค้นพบ (Fact Findings) ตามลำดับดังนี้

- 5.1 สรุปผล
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

จากการวิจัย บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ผลของการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 77.98 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 39.45 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 1-6 ปี จำนวน 59 คน

5.1.2 บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากสามด้าน และอยู่ในระดับปานกลางหนึ่งด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ และด้านส่งเสริมให้ผู้ประสบภัย ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1) ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์

2) ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์

3) ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า การรักษาความสงบและความปลอดภัยในวัดที่จัดงาน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า การรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ราชการ

4) ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ข้อ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ ักคภัย วาดภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อ 2 ที่ว่า การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ โรคระบาด ในมนุษย์

5.1.3 ผลการตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีเพศ ต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีเพศ ต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ทั้งโดยรวมและราย ด้าน ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีอายุต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีอายุต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ทั้งโดยรวมและ รายด้านไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีบทบาทในการ ปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีบทบาทในการ ปฏิบัติงาน ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.1.4 ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เรียงจากความถี่จากสูงไปหาต่ำ สามอันดับแรก ได้แก่ อปพร.ควรแสดงบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบอุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น โดยรวดเร็วเพื่อลดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน อปพร.ควรแสดงบทบาทในการรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ที่จัดงานทั่วไป ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น และ อปพร.ควรแสดงบทบาทในการสงเคราะห์ผู้ประสบ อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ผู้วิจัยมีผลการวิจัยที่น่าสนใจ และนำมาอภิปรายผลเพิ่มตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

5.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ผลการวิจัย พบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ได้ตั้งใจปฏิบัติงานในหน้าที่ทั้งสี่ด้านได้แก่ ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ และด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย อย่างขมักขะเม้น แม้ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัยจะมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ก็หาใช่ว่าจะไม่มีบทบาทในการปฏิบัติงานด้านนี้เลยแต่อาจจะเป็นเพราะข้อจำกัดบางประการที่ทำให้ต้องมีบทบาทในระดับปานกลาง แต่บทบาทในการปฏิบัติงานโดยรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของรณชัย มณีอินทร์ ได้วิจัย บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมก่อนเกิดสาธารณภัย โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมวางแผน จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ เพื่อจัดเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ขณะเกิดสาธารณภัยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ ฯ มีการแจ้ง

เตือนภัย เข้าระงับภัย และช่วยเหลือผู้ประสบภัย หลังจากสาธารณภัยสิ้นสุดลง มีการสำรวจ และซ่อมแซมสาธารณูปโภคที่เสียหาย การฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ประสบภัย แต่ปัญหาที่พบองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ภัย บุคลากรที่มีความรู้ ข้อเสนอแนะขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องการได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ รวมถึงการอบรมเจ้าหน้าที่ด้วย

เมื่อแยกเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรได้ตระหนักในภาระหน้าที่มีการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดทั้งในสัตว์ปีกและสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น อยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของรณชัย มณีอินทร์ ได้วิจัย บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี มีการเตรียมความพร้อมก่อนเกิดสาธารณภัย โดยให้คนชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกัน และลดผลกระทบจากสาธารณภัย ในขณะที่เกิดสาธารณภัยก็มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเพื่อเป็นศูนย์สั่งการ และหลังจากสาธารณภัยผ่านพ้นไปแล้วก็มีการจัดตั้งหน่วยบรรเทาทุกข์ เช่น การปฐมพยาบาล/การขนย้ายผู้ป่วยผู้ได้รับบาดเจ็บและทรัพย์สินไปยังที่ปลอดภัย เป็นต้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรได้ตระหนักในภาระหน้าที่มีการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และภัยแล้ง อยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ และได้มีโอกาสในการปฏิบัติในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงอยู่มิได้ขาด จึงทำให้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรมีบทบาทอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับแนวคิดของ สงวนศรี วิรัชชัย ที่ได้กล่าวว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Enacted Role) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้อยู่ในตำแหน่งได้ปฏิบัติหรือแสดงออกมาให้เห็น ซึ่งมักจะเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับบทบาทตามความคิดของเจ้าตัวผู้อยู่ในตำแหน่ง แต่ก็อาจมีกรณีที่บุคคลแสดงพฤติกรรมการคาดหวังต่อผู้อื่นต่างๆ ที่บทบาทนั้นไม่ตรงกับบทบาทตามความคิดของตนก็ได้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า โรคระบาดในมนุษย์ เป็นสิ่งที่ต้องป้องกันไม่ให้แพร่ระบาดไปในชุมชนภาพกว้างซึ่งจะส่งผลกระทบต่อในด้านต่างๆตามมา จึงจำเป็นจะต้องจำกัดพื้นที่ไว้เพื่อกำจัดโรคนั้นๆให้หมดไป ดังนั้นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรได้ตระหนักในภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงได้เข้าไปแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานในกรณีนี้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของโสภา ชูพิกุลชัย ได้กล่าวไว้ว่า บทบาท คือ การแสดงออกหรือการทำหน้าที่ของบุคคล ซึ่งสมาชิกคนอื่นของสังคมมุ่งหวังให้เขากระทำภายใต้สถานการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่ง โดยถือฐานะและหน้าที่ทางสังคมของบุคคลนั้นเป็นมูลฐาน

2) ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรได้ตระหนักในภาระหน้าที่ที่มีการเตรียมความพร้อมฝึกซ้อมแผนปฏิบัติการช่วยเหลือในการปฏิบัติงานด้านการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้แก่อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดทั้งในสัตว์บกและสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น อยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนชัย มณีอินทร์ ได้วิจัยบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี มีรูปแบบการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัย พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่แล้วมีรูปแบบการฝึกซ้อมโดยมีการฝึกอบรม อปพร. สมาชิก อส. และกรรมการหมู่บ้าน ให้พร้อมรับมือและสามารถช่วยเหลือเมื่อเกิดสาธารณภัยได้อย่างทันท่วงที มีจำนวนน้อยที่มีรูปแบบการฝึกซ้อมโดยการจำลองสถานการณ์จริง ร่วมกับหน่วยงานอื่น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ อัครศิภัย วาตภัย อุทภัย และ ภัยแล้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ได้ตระหนักในภาระหน้าที่มีการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ อัครศิภัย วาตภัย อุทภัย และภัยแล้ง อยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ และได้มีโอกาสในการปฏิบัติในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงอยู่เสมอ จึงทำให้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร มีบทบาทอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ สงวนศรี วิรัชชัย ที่กล่าวไว้ว่า บทบาทที่ผู้อื่นคาดหวัง (Expected Role) หมายถึง บทบาทหรือรูปแบบของพฤติกรรมที่ผู้เกี่ยวข้องคาดหวังว่าผู้อยู่ในตำแหน่งจะถือปฏิบัติ บทบาทที่ผู้ได้รับความคาดหวังนี้มักจะสอดคล้องกับบทบาทที่กำหนด แต่ในบางครั้งบทบาทที่ผู้เกี่ยวข้องคาดหวังอาจจะไม่ตรงกับบทบาทที่กำหนดไว้ก็ได้ เพราะคนบางคนอาจมีการคาดหวังมากกว่าหรือน้อยกว่าข้อกำหนดที่ตนได้รับทราบ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยโรคระบาดในมนุษย์ เป็นสิ่งที่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ต้องให้ความช่วยเหลือตามภาระหน้าที่และด้วยมนุษยธรรมอยู่แล้ว ดังนั้นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จึงได้เข้าไปแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานในกรณีนี้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ สงวนศรี วิรัชชัย ที่กล่าวว่าบทบาทตามที่กำหนด (Prescribed Role) หมายถึง บทบาทที่สังคม กลุ่มหรือองค์กรกำหนดไว้ว่าเป็นรูปแบบของพฤติกรรมประจำตำแหน่งต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคม กลุ่มหรือองค์กรนั้นๆ เช่น ข้อกำหนดที่ว่าข้าราชการต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งการ โดยชอบ เป็นต้น

3) ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ได้ให้ความสำคัญในการรักษาความสงบในเขตพื้นที่เป็นอย่างยิ่ง เพราะความสงบและความปลอดภัยปราศจากการทะเลาะวิวาทจนถึงการเกิดเหตุการณ์รุนแรงอันนำมาซึ่งความเสียหายต่างๆ แก่ชุมชนและพื้นที่นั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง

ยโสธร จังหวัดยโสธร จึงได้แสดงบทบาทด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่อย่างเต็มกำลัง ความสามารถ สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรัชญา เวสารัชช ได้กล่าวไว้ว่า บทบาท หมายถึง ความคาดหวังว่าผู้สวมสถานะหรือผู้ดำรงตำแหน่งหนึ่งๆ จะมีพฤติกรรมอย่างไร และบทบาทนี้อาจจะเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือมิได้เขียนไว้ก็ได้ แต่บทบาทหนึ่งๆ มักจะสอดคล้องไปกับตำแหน่งหนึ่งๆ เช่น คนส่วนใหญ่คาดหวังว่าผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ต้องทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม เจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ต้องยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นต้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า การรักษาความสงบและความปลอดภัยในวัดที่จัดงาน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า เนื่องจากวัดเป็นสถานที่บำเพ็ญบุญกุศลของพุทธศาสนิกชนทั่วไปและเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เมื่อมีการจัดงานไม่ว่าจะเป็นงานบุญหรืองานประเพณีซึ่งในบางครั้งจะมีมหรสพสมโภช จึงเป็นหน้าที่ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่จะต้องมาคอยดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อป้องกันและระงับเหตุร้ายที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นการแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับแนวคิดของ ชิตยา สุวรรณภูฏ ได้แบ่งบทบาทไว้ 2 ลักษณะคือ 1) บทบาทอุดมคติ (Ideal Role) คือ บทบาทของผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมควรจะปฏิบัติ ซึ่งถูกกำหนดโดยการอบรม คำแนะนำ คำสั่งสอน หน้าที่ และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย และ 2) บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Actual Role) คือ บทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งถูกกำหนดโดยผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคม นำเอาบทบาททางอุดมคติไปแปลความเพื่อที่จะปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่นั้น จะมีลักษณะคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถในการแปลความ โดยมีสภาพแวดล้อมเป็นข้อจำกัดและสิ่งเกื้อกูล

ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า การรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ราชการ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ได้มีบทบาทในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในทุกสถานที่ที่รับผิดชอบไม่เว้นแม้แต่สถานที่ราชการก็ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่ ด้วยเหตุนี้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จึงได้มีความคิดเห็นว่าตัวเองมีบทบาทในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ สมบัติ เสาว์แก้ว ได้จำแนกลักษณะที่สำคัญของบทบาทออกเป็น 2 ประการ คือ 1) ความคาดหวัง (Expectations) เป็นความคาดหวังของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ว่าควรที่จะแสดงพฤติกรรมที่

เหมาะสมกับตำแหน่งนั้น ๆ อย่างไร และ 2) การแสดงบทบาท (Enactment) เป็นการแสดงบทบาทของบุคคลให้สอดคล้องกับบทบาทที่ถูกกำหนดไว้

4) ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่าอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ได้มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัยอยู่พอสมควร สาเหตุที่บทบาทของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลางก็เพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงินมีงบประมาณในการช่วยเหลืออนุเคราะห์สงเคราะห์ประชาชนผู้ประสบภัยได้แก่อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง เป็นต้นในวงเงินที่จำกัด การให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุ และงบประมาณ และจัดทีมช่างออกให้ความช่วยเหลือประชาชนตามคำร้องขอความช่วยเหลือก็ทำได้ในระดับหนึ่งซึ่งพอบรรเทาความเดือดร้อนได้ชั่วคราวเท่านั้น การซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎร และระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้สามารถใช้งานได้ตามปกติโดยเร็ว พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุ และงบประมาณในบางส่วน และจัดทีมช่างออกให้ความช่วยเหลือประชาชนตามคำร้องขอความช่วยเหลือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รณชัย มณีอินทร์ ได้วิจัย บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรีได้สงเคราะห์ประชาชนผู้ประสบภัยด้วยซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎร และระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้สามารถใช้งานได้ตามปกติโดยเร็ว พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุ และงบประมาณในบางส่วน และจัดทีมช่างออกให้ความช่วยเหลือประชาชนตามคำร้องขอความช่วยเหลือ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่าอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ได้มีบทบาทในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง อยู่พอสมควร สาเหตุที่บทบาทของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ในกรณีเหล่านี้อยู่ในระดับปานกลางก็เพราะว่า การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมุ่งเน้นการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหลัก ส่วนหน้าที่ในการให้ความสงเคราะห์ประชาชนผู้ประสบภัยโดยตรง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานของรัฐและเอกชนอื่นๆ แต่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนก็ทำหน้าที่ในการเป็นกำลังสนับสนุนหน่วยงานเหล่านี้ปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ เบอร์โลว์ ได้กล่าวไว้ว่าบทบาทที่กำหนดไว้ หรือบทบาทในอุดมคติ (Role prescriptions) เป็นบทบาทที่สังคมกำหนดไว้เป็นระเบียบอย่างชัดเจนว่าบุคคลอยู่ในบทบาทนั้นจะต้องทำอะไรบ้าง เช่น ครูต้องมีความรู้ มีจริยธรรม เป็นคนดี สอดคล้องกับคำว่าบุขนิยบุคคล

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อ 2 ที่ว่า การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ได้มีบทบาทในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยอยู่โรคระบาดในมนุษย์พอสมควร สาเหตุที่บทบาทของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ในกรณีนี้อยู่ในระดับปานกลางก็เพราะว่า การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมุ่งเน้นการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหลัก ส่วนหน้าที่ในการให้ความสงเคราะห์ประชาชนผู้ประสบภัยโดยตรง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการควบคุมโรคระบาดและหน่วยงานเอกชนอื่นๆ แต่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนก็ทำหน้าที่ในการเป็นกำลังสนับสนุนหน่วยงานเหล่านี้ปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ เดโซ สวานานนท์ ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทจะต้องประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการได้แก่ 1) ภูมิลักษณ์ภาพของตนในสังคม 2) คำสั่งถึงพฤติกรรมที่ควรแสดงออกในสถานการณ์นั้นๆ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของตน 3) คำสั่งถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และ 4) ประเมินผลการแสดงบทบาทของตนเอง

5.2.2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2) เพศ ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีเพศต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า เพศเป็นเพียง

สัญลักษณ์ที่บ่งบอกให้ทราบว่าเป็นหญิงหรือชายเท่านั้น ส่วนการปฏิบัติงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรนั้น ไม่ได้จำกัดว่าเพศหญิงหรือชายจะต้องแสดงบทบาทที่เหนือกว่าหรือแตกต่างกัน ดังนั้น เพศจึงไม่มีผลใดๆที่ทำให้การแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตรี ณรงค์น้อย ได้วิจัย การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ผลการวิจัยพบว่า เพศ ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนที่ระดับนัยสำคัญ .05

2) อายุ ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีอายุต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า อายุเป็นเพียงสัญลักษณ์ที่บ่งบอกให้ทราบว่าใครเกิดก่อนและใครเกิดหลังเท่านั้น ส่วนการปฏิบัติงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรนั้น ไม่ได้จำกัดว่าผู้ที่มีอายุมากหรือน้อยจะต้องแสดงบทบาทที่เหนือกว่าหรือแตกต่างกัน ดังนั้น อายุจึงไม่มีผลใดๆที่ทำให้การแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตรี ณรงค์น้อย ได้วิจัย การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ผลการวิจัยพบว่า อายุ ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

3) ประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการปฏิบัติงาน ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประสบการณ์ในการทำงานเป็นเพียงสิ่งที่บ่งบอกให้ทราบว่ามีอายุงานมากหรือน้อยเท่านั้น ส่วนการปฏิบัติงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธรนั้น ไม่ได้จำกัดว่าผู้ที่มีอายุงานมากหรือน้อยจะต้องแสดงบทบาทที่เหนือกว่าหรือแตกต่างกัน ดังนั้น ประสบการณ์ในการทำงาน จึงไม่มีผลใดๆที่ทำให้การแสดงบทบาทในการปฏิบัติงาน

ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สาวิตรี ณรงค์น้อย** ได้วิจัย การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัคร ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้ว สามารถสรุป โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลของการวิจัยและการอภิปรายผล ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากข้อค้นพบ (Fact Findings) โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ โดยรวมและรายด้าน ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ควรรักษามาตรฐานบทบาทในการปฏิบัติงานนี้ไว้ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกฝนอบรมเรียนรู้วิชาการใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

เมื่อแยกเป็นรายด้านสามารถเสนอแนะได้ ดังนี้

1) ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ควรรักษามาตรฐานบทบาทในการปฏิบัติงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่นี้ไว้ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกฝนอบรมเรียนรู้วิชาการใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น อาสาสมัครป้องกันภัย

ฝ่ายพลเรือน และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครอบรักษามาตรฐานบทบาทในการปฏิบัติงานนี้ไว้ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกฝนอบรมเรียนรู้วิชาการใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครอบรักษามาตรฐานบทบาทในการปฏิบัติงานนี้ไว้ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกฝนอบรมเรียนรู้วิชาการใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์ ให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

2) ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครอบรักษามาตรฐานบทบาทในการปฏิบัติงานด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่นี้ไว้ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกฝนอบรมเรียนรู้วิชาการใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครอบรักษามาตรฐานบทบาทในการปฏิบัติงานนี้ไว้ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกฝนอบรมเรียนรู้วิชาการใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติงานการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง ให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครอบรักษามาตรฐานบทบาทในการปฏิบัติงานนี้ไว้ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกฝนอบรมเรียนรู้วิชาการใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติงานการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์ ให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

3) ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และคณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ควรรักษามาตรฐานบทบาทในการปฏิบัติงานด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่นี้ไว้ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกฝนอบรมเรียนรู้อุวิชากรใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติงานด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่ให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า การรักษาความสงบและความปลอดภัยในวัดที่จัดงาน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และคณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ควรรักษามาตรฐานบทบาทในการปฏิบัติงานนี้ไว้ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกฝนอบรมเรียนรู้อุวิชากรใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติงานการรักษาความสงบและความปลอดภัยในวัดที่จัดงาน ให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า การรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ราชการ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และคณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ควรรักษามาตรฐานบทบาทในการปฏิบัติงานนี้ไว้ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกฝนอบรมเรียนรู้อุวิชากรใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติงานการรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ราชการ ให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

4) ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และคณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ควรปรับปรุงแก้ไขบทบาทในการปฏิบัติงานนี้ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกฝนอบรมเรียนรู้อุวิชากรใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับมากและมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ควรปรับปรุงแก้ไขบทบาทในการปฏิบัติงานนี้ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกฝนอบรมเรียนรู้วิชาการใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติงานการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ อัครคิภัย วาดภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง ให้อยู่ในระดับมากและมากที่สุดต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อ 2 ที่ว่า การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ควรปรับปรุงแก้ไขบทบาทในการปฏิบัติงานนี้ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกฝนอบรมเรียนรู้วิชาการใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติงานการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์ ให้อยู่ในระดับมากและมากที่สุดต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยเกิดความสมบูรณ์ ควรครอบคลุมประเด็นที่เป็นองค์ประกอบบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ในโอกาสต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่าเรื่องที่ควรทำการวิจัยมีประเด็นข้อเสนอแนะหัวข้อของการทำการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- 1) ควรวิจัย ความคิดเห็นของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่มีต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
- 2) ควรวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

บรรณานุกรม

1) หนังสือทั่วไป

งามพิศ สัตย์สงวน. สังคมและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

จุมพล หนีมพานิช. มนุษย์กับสังคม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2540.

จำนง อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2534.

ชูดา จิตพิทักษ์. สังคมวิทยาและวัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2528.

ณรงค์ เส็งประชา. มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2538.

เดโช สนวนานนท์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2518.

ทิตยา สุวรรณกฎ. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

_____ ความคาดหวังบทบาทของพัฒนาการคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านและ
เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2540.

นิภา เมธธาวิชัย. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543.

บุญเรียง ขจรศิลป์. วิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพีเอ็นการพิมพ์, 2543.

ปรัชญา เวสารัชช. พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของการเมืองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

ประภาส ศิลปรัศมี. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการ
พัฒนาชนบทระดับตำบล. กรุงเทพมหานคร : กรมการพัฒนาชุมชน, 2529.

ประมวล รัตนวงศ์. จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

ปรานี หมอนทอง. "ทิศทางการพึ่งตนเองในสังคมที่กำลังเปลี่ยนไป". วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด).
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2543.

เพ็ญแข แสงแก้ว. การวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

พัทยา สายหนู. กลไกของสังคม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ไพบูลย์ ช่างเรียน. การปกครองมหานคร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.

ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด, 2546.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น,
2540.

สงศรี ชมพวงศ์. การวิจัย. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547.

สงวนศรี วิรัชชัย. จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศึกษาพรการพิมพ์, 2537.

สุชา จันทร์อม. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2539.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2544.

สุพิศรา สุภาพ. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

โสภา ชูพิกุลชัย และคณะ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญาวิทยา และงานยุติธรรม 2540.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ตำราชุดฝึกอบรมหลักสูตร"นักวิจัย". กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2547

อรุณ รักธรรม. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2526.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. "ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามมาตรการป้องกัน
อุบัติเหตุจากรถในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2546". รายงานวิจัย. กรมป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัย: กระทรวงมหาดไทย, 2546.

กาสิก พ่วงพร้อม, จำลิบตำรวจ. "การมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะ อปพร. ในงานป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัย กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจร อำเภอมะนังจังหวัด
พัทลุง". สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาเนโยบาย
สาธารณะ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพัทลุง, 2553.

ชุติมา คูหาทอง. "การรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทงานอนามัยแม่และเด็กและงานวางแผน
ครอบครัวแม่ตัวอย่างที่อบรมแล้วในจังหวัดขอนแก่น". วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.

นงเยาว์ ปฎิภักดิ์. "บทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้าน ศึกษาเฉพาะจังหวัด
สงขลา". วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนคร
รินทรวิโรฒสงขลา, 2535.

พรสวรรค์ เถาตะกู. "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม, วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550. (บทคัดย่อ)

ภักดี ทองฟูม. "ความคิดเห็นของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนต่อการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552.

รณชัย มณีอินทร์. "บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในจังหวัดสุพรรณบุรี". วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.

สนอง คำชมพู. "กระบวนการบริหารที่นำไปสู่ผลสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลตำบลกุดน้ำใส อำเภอคำชะอี จังหวัดขอนแก่น". รายงานการศึกษาปริญญามนุษยศาสตรมหาบัณฑิต. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543.

สมบัติ เสารวักแก้ว. "บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านในการบริหารและจัดการแหล่งน้ำขนาดเล็ก : ศึกษากรณีจังหวัดมหาสารคาม". วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2536.

สาวิตรี ณรงค์น้อย. "การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน". วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตรมหาบัณฑิต. คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

สุนทร ทองคง. "ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน. นครสวรรค์ : ม.ป.ท., 2527.

อภิชัย เอกรังสี. "การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน: ศึกษากรณีเทศบาลเมืองศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี". ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545.

3) เอกสารอื่น ๆ

กองสวัสดิการสังคม, เทศบาลเมืองยโสธร, ข้อมูลชุมชนตามโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน(SML)ประจำปีงบประมาณ 2555.(ัดสำเนา).

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550.

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดยโสธร. สรุปรายงานประจำปี 2555. (ัดสำเนา).

www.edu.tsu.ac.th/.../EA301%20การบริหารการศึกษา

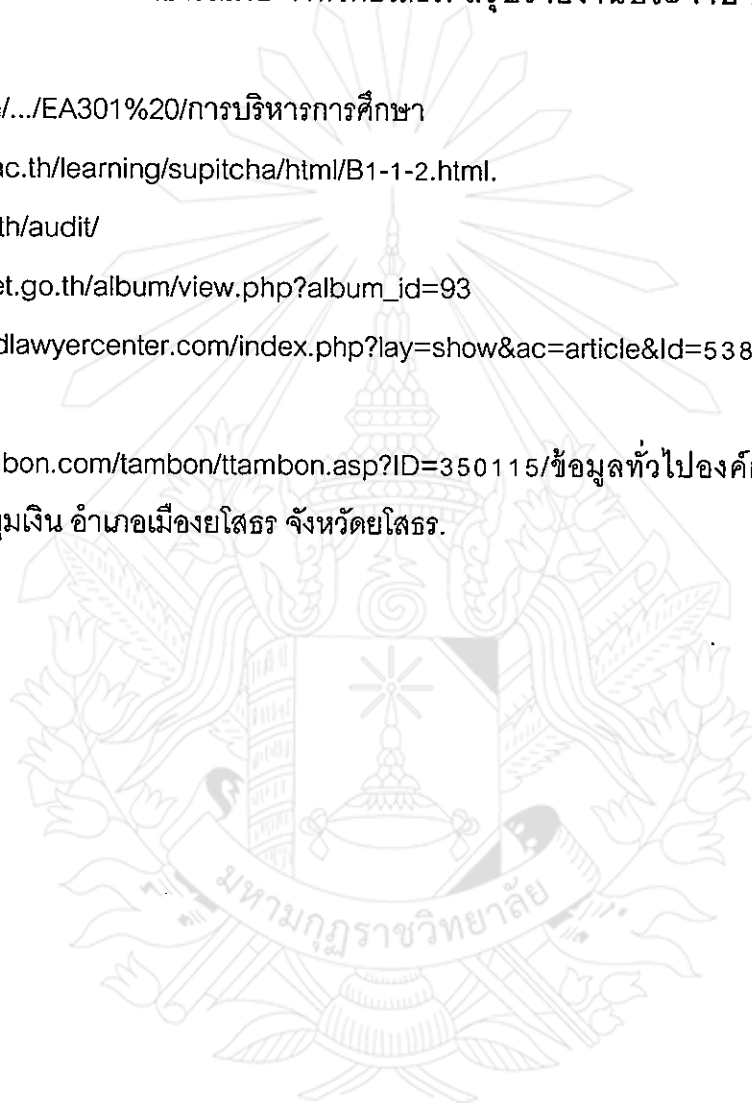
<http://www.ipesp.ac.th/learning/supitcha/html/B1-1-2.html>.

<http://office.nu.ac.th/audit/>

http://www.posadet.go.th/album/view.php?album_id=93

<http://www.thailandlawyercenter.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538974575&Ntype=19>

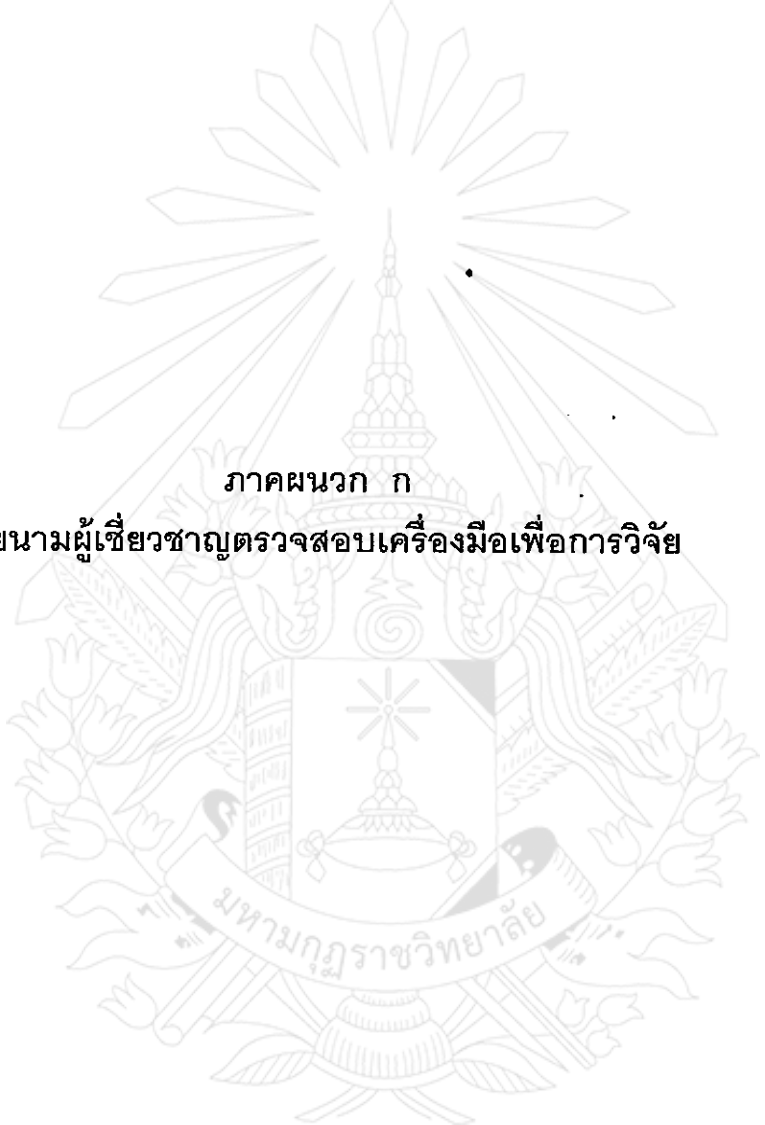
<http://www.thaitambon.com/tambon/tambon.asp?ID=350115>/ข้อมูลทั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ว่าที่ ร้อยตรี พิชิต กันยาวรรณ

วุฒิการศึกษา	ศศ.บ.(รัฐศาสตร์) ศศ.ม.(รัฐศาสตร์)
ตำแหน่ง	ปลัดเทศบาลตำบลคำเตย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร
สถานที่ทำงาน	เทศบาลตำบลคำเตย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร

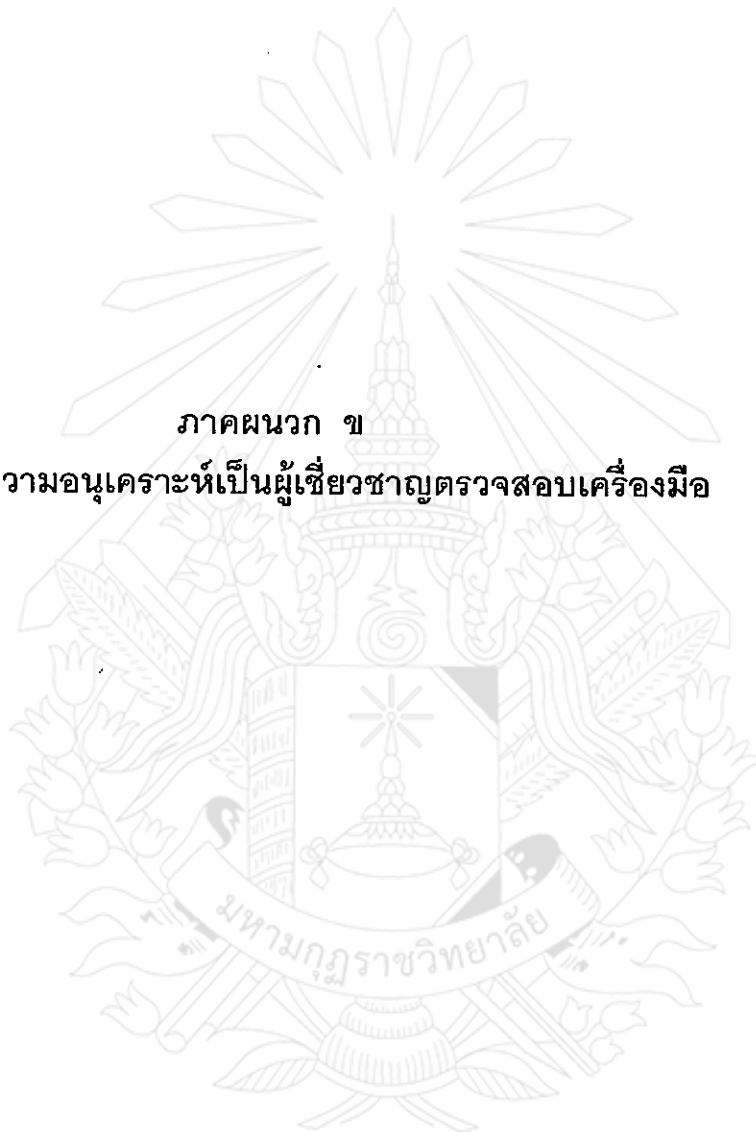
2. ร.ต.อ. ณัฐภัทร เสมานู

วุฒิการศึกษา	น.บ.(นิติศาสตร์), ศศ.ม.(รัฐศาสตร์การปกครอง)
ตำแหน่ง	รองสารวัตรสถานีตำรวจภูธรโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่ทำงาน	สถานีตำรวจภูธรโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

3. พ.ต.ท.ปรีชา เนติวัชรเวช

วุฒิการศึกษา	น.บ.(นิติศาสตร์), น.ม.(นิติศาสตรมหาบัณฑิต)
ตำแหน่ง	รองผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
สถานที่ทำงาน	สถานีตำรวจภูธรเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ ๖๐๑๘/๓๔๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร
จังหวัดยโสธร ๓๕๐๐๐

๑๘ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เจริญพร *ว่าที่ ร้อยตรี พิสิทธิ์ เกษมวาทะ*
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย จำสืบทโสมศักดิ์ นามสกุล เสกศิริ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ได้ทำสารนิพนธ์
เรื่อง “บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบล
ชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ขอความอนุเคราะห์
จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อทำวิจัย

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา และวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระปริยัติธีรวงศ์)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
โทร. ๐-๔๕๗๑-๑๐๕๖ ต่อ ๑๐๓
<http://www.ybc.mbu.ac.th>

ศาสตราจารย์
พ.ศ. ๒๕๕๖

ที่ ศธ ๖๐๑๙/๓๔๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร
จังหวัดยโสธร ๓๕๐๐๐

๑๙ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เจริญพร ร.ศ.ศ. ทัศอำพร กองาน
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย จำสืบทโสมศักดิ์ นามสกุล เส็กศิริ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ได้ทำสารนิพนธ์
เรื่อง “บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบล
ชุมชน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ขอความอนุเคราะห์
จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อทำวิจัย

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา และวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระปริยัติธีรวงศ์)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
โทร. ๐-๔๕๗๑-๑๐๕๖ ต่อ ๑๐๓
<http://www.ybc.mbu.ac.th>

ศาสตราจารย์ ดร. ธีรวงศ์

ร.ศ.ศ. ทัศอำพร

(นางสาว ทัศอำพร)

นาง นิต นิต นิต นิต นิต

ที่ ศธ ๖๐๑๙/๓๔๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร
จังหวัดยโสธร ๓๕๐๐๐

๑๙ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เจริญพร พ.ท.ท. ปราสา ๒ พลตรี อัคร ๒๖๖
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย จำสิบโทสมศักดิ์ นามสกุล เคิกศิริ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ได้ทำสารนิพนธ์
เรื่อง “บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบล
ชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ขอความอนุเคราะห์
จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อทำวิจัย

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา และวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

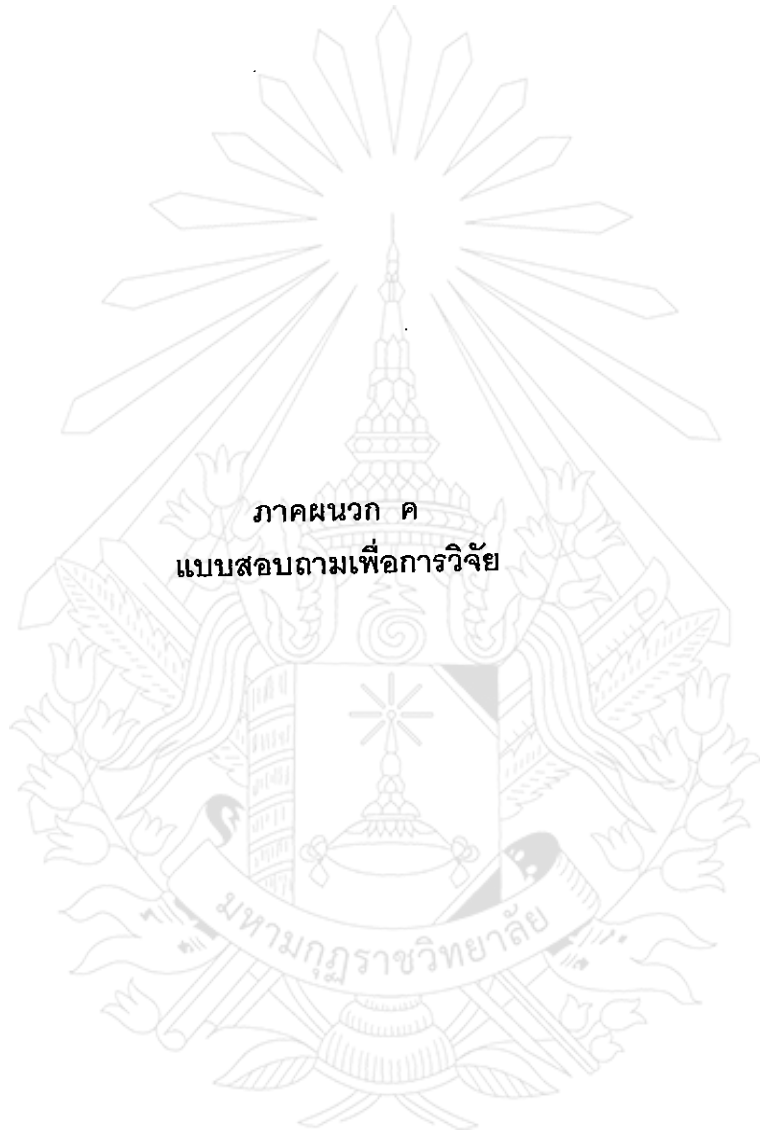
ขอเจริญพร

(พระปรีดิธีรวงศ์)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
โทร. ๐-๔๕๗๑-๑๐๕๖ ต่อ ๑๐๓
<http://www.ybc.mbu.ac.th>

พ.ท.ท. ปราสา ๒ พลตรี อัคร ๒๖๖
(เจริญพร พลตรี อัคร ๒๖๖)
ร.๑๗ ๗๓๓. (ส.ค.) ส.๓./ม.๑๖๖๒๖๖

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหาร
ส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร
ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ขอ
ความกรุณาให้ท่านตอบตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพื่อได้ข้อเสนอแนะบทบาทในการ
ปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง
ยโสธร จังหวัดยโสธร

แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกัน
ภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกัน
ภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นการล่วงหน้าที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

(จำสิปโท สมศักดิ์ เคิกศิริ)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ

( ) ไม่เกิน 30 ปี

( ) 31-40 ปี

( ) 41 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

( ) 1-6 ปี

( ) 7-12 ปี

( ) 13 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องคำตอบทางขวามือของแต่ละข้อเพียงข้อเดียวที่
ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	บทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหาร ส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	ระดับบทบาท				
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1. ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่						
1	การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง ท่านมี บทบาทอยู่ในระดับใด?					
2	การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ โรค					

	ระบอบในมนุษย์ ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
3	การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ โรคระบาดทั้งในสัตว์บกและสัตว์น้ำ ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
4	การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ การระบาดของศัตรูพืช ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
5	การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
2.ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่						
6	การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
7	การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์ ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
8	การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ โรคระบาดทั้งในสัตว์บกและสัตว์น้ำ ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
9	การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ การระบาดของศัตรูพืช ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
10	การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่ อุบัติเหตุ และภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
3.ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่						
11	การรักษาความสงบและความปลอดภัยใน					

	สถานที่ที่จัดงานทั่วไป ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
12	การรักษาความสงบและความปลอดภัยในวัดที่จัดงาน ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
13	การรักษาความสงบและความปลอดภัยในสถานที่ราชการ ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
14	การรักษาความสงบและความปลอดภัยในชุมชน ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
15	การระงับการทะเลาะวิวาทในกรณีต่างๆ ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
4.ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย						
16	การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ อัคคีภัย ภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
17	การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ โรคระบาดในมนุษย์ ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
18	การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ โรคระบาดทั้งในสัตว์บกและสัตว์น้ำ ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
19	การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ การระบาดของศัตรูพืช ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					
20	การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้แก่ อุบัติเหตุและภัยอื่นๆ ที่เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ท่านมีบทบาทอยู่ในระดับใด?					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

1. ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่

.....

.....

.....

2. ด้านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่

.....

.....

.....

3. ด้านรักษาความสงบในเขตพื้นที่

.....

.....

.....

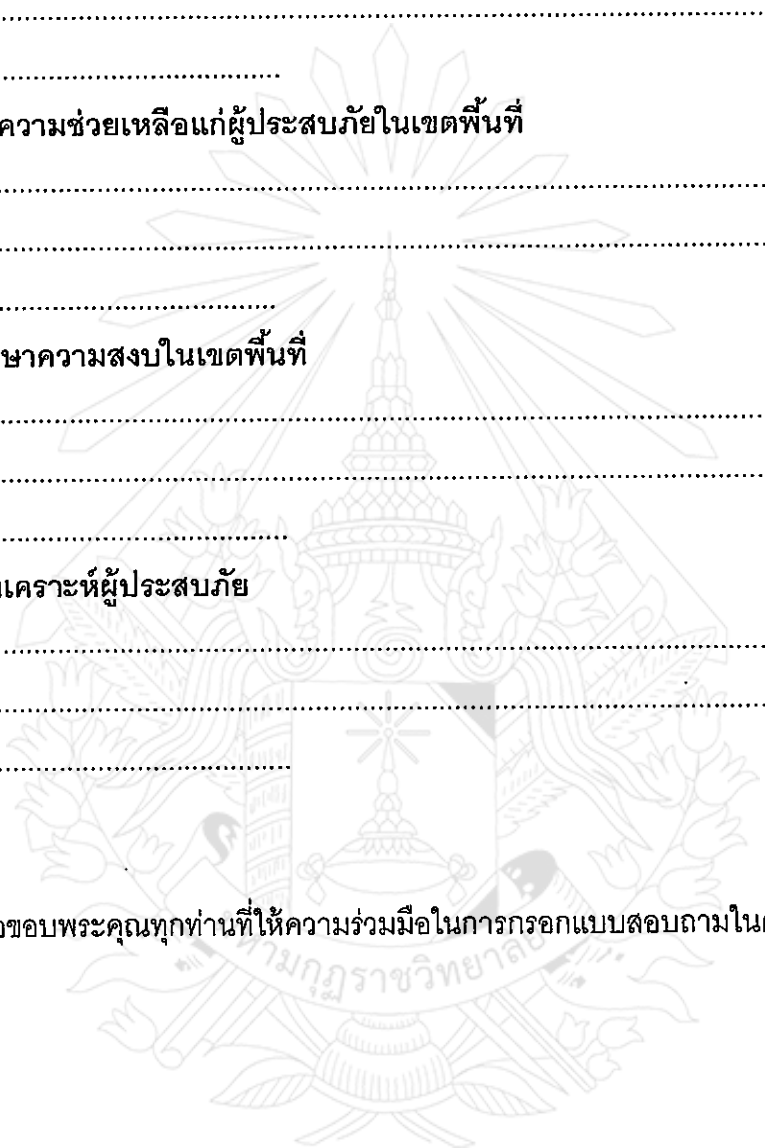
3. ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

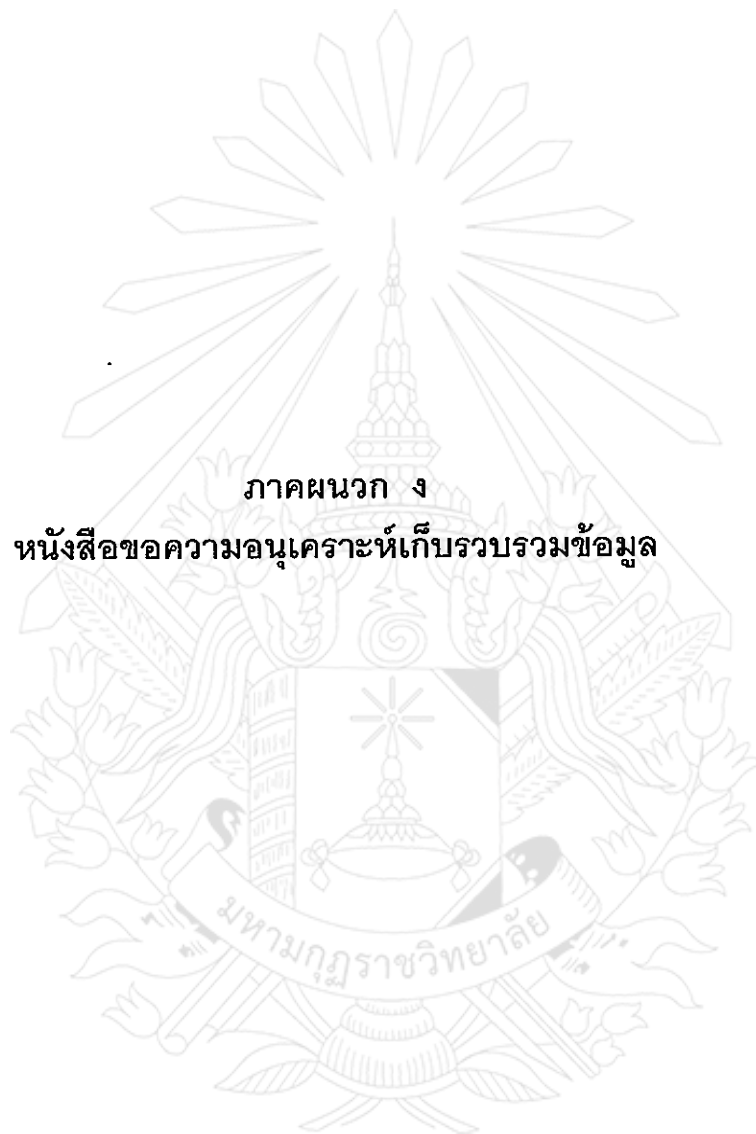
.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

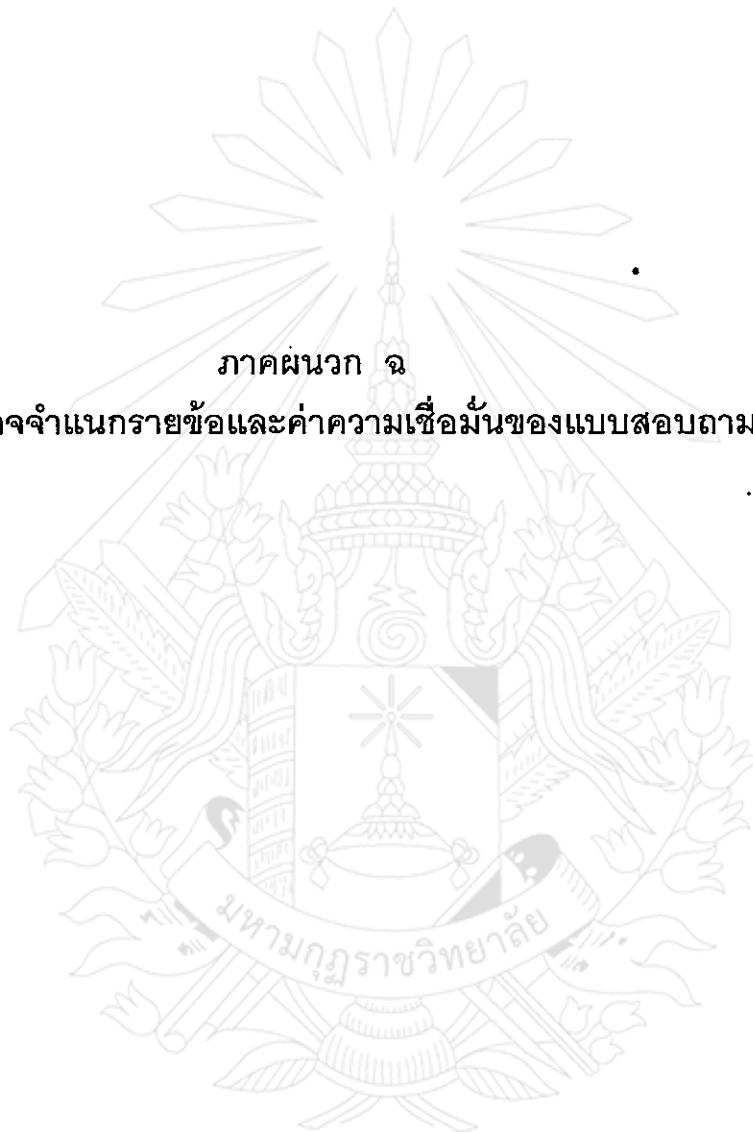
ภาคผนวก จ
ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
(Index of Item Objective Congruence : IOC)

ผลการพิจารณาแบบสอบถามปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ
สถานีตำรวจภูธรเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ข้อที่	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	ค่า IOC	ความหมาย
	คนที่	คนที่	คนที่			
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1	ใช้ได้
21	1	1	1	3	1	ใช้ได้

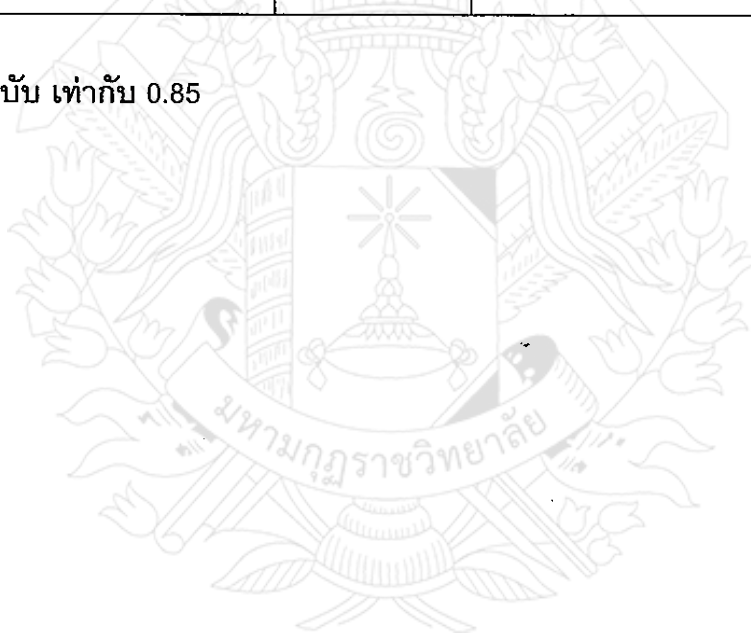
ภาคผนวก จ
ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.46	12	0.54
2	0.66	13	0.46
3	0.34	14	0.44
4	0.36	15	0.36
5	0.55	16	0.59
6	0.58	17	0.46
7	0.34	18	0.44
8	0.48	19	0.66
9	0.34	20	0.34
10	0.59	21	0.54

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.85

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	จำลองโท สมศักดิ์ เต็กศิริ
วัน เดือน ปีเกิด	5 กรกฎาคม 2517
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2529	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านไร่สีสุก อำเภอเสนาางคนคม จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเสนาางคนคม อำเภอเสนาางคนคม จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2535	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคยโสธร จังหวัดยโสธร
พ.ศ. 2537	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ช่างไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยเทคนิคยโสธร จังหวัดยโสธร
พ.ศ. 2553	ปริญญาศาสตรบัณฑิต (ศน.บ.) รัฐศาสตร์การ ปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2542-2553	รับราชการทหาร ร.16 พัน.3 ค่ายบดินทรเดชา ตำบลเค็ด อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
พ.ศ. 2553 - ปัจจุบัน	เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระดับ 5
สถานที่ปฏิบัติงาน	
	สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลชุมเงิน ตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร